

Régiók – tervezőasztalon megrajzolt képződmények

Nem adja fel törekvését a kormányzat arra vonatkozóan, hogy megerősítse a régiókat a megyék kárára annak ellenére, hogy az ehhez szükséges kétharmados támogatást nem kapta meg a Parlamentben. A kormány első lépésben anyagi eszközökkel próbálja motiválni a régiós szintű együttműködést, és közben további hatásköröket és pénzt vonhat el a megyéktől.

A végső cél a megyerendszer felváltása a régiókkal már nem új keletű Magyarországon. Az elmúlt tizenöt évben számos reformterv készült, amely alapvetően mind az úgynevezett uniós statisztikai régiókra (NUTS 2) alapozta volna a magyar regionális közigazgatást. Ezekből hazánkban hét van. Az érvek is általában arról szóltak, hogy az uniós támogatások felhasználásához, illetve az uniós statisztikai nyilvántartásokhoz használt területi egységeknek önálló politikai vezetésre és közigazgatási struktúrára van szükségük ahhoz, hogy hazánk hatékonyan tudja felhasználni a felzárkóztatási pénzeket, s a régiók politikai és közigazgatási egységgé alakítását alapvetően az EU is elvárja tőlünk.

Ez utóbbi állítás nem igaz, bár Brüsszel azt valóban sürgette, hogy a pénzek önálló felhasználásához a régiók nagyobb pénzügyi felelősséget kapjanak. Ennek hiányára alapozva javasolta korábban azt is, hogy a II. Nemzeti Fejlesztési Tervben a hét régió fejlesztési programját egy közös operatív programba foglalják bele.

Az EU-ban létezik ugyan a Régiók Tanácsa mint a középszintű közigazgatás uniós testülete, de ez csak véleményezési joggal bír, a regionalizmus pedig nem meghatározó Európában. Ahol a regionális politikában a képviselői elven nyugvó területi önkormányzatok, régiók fontos szerepet kaptak, ott a NUTS egységek többnyire kompatibilisek az állami területi munkamegosztással (Belgium, Franciaország, Hollandia stb.) – írja *A közigazgatási régiók esélye hazánkban* című tanulmányában Pálné Kovács Ilona. Ahol viszont a területi decentralizáció nem, vagy csak részlegesen vált jellemzővé (Egyesült Királyság, Írország), vagy nincsenek, illetve rendkívül gyengék a területi önkormányzatok (például Görögország vagy a regionális reformmal kudarcot valló Portugália, és az évtizedek óta „regionalizáló” Finnország), ott a regionális politikai intézményrendszer ágazatilag elkülönül, államosított vagy konzultatív, kvázi közhatalmi szervezeti formát ölt, és nem is feltétlenül illeszkedik az általános közigazgatásba. A partnerség elve azonban szinte mindenütt hozzájárult ahhoz, hogy a régiók státuszuktól függetlenül részeseivé váltak a nemzeti és uniós fejlesztési politikának. A Strukturális Alapok felhasználási szabályai is segítették a regionalizációs folyamatot.

A régióknak egyébként mindenféle uniós megfontolástól függetlenül fontos szerepe lehetne a magyar közigazgatásban. A gazdasági együttműködések szempontjából a régiók ideálisabb méretet képviselnek, számos közigazgatási feladat hatékonyabban és olcsóbban megoldható lenne régiós szinten. Igaz, hogy ehhez sokkal szélesebb körben kellene elterjeszteni az e-kormányzást, és mindenki számára biztosítani kellene az internethez való ingyenes hozzáférést, hogy ne legyenek olyanok, akiknek a jelenleginél sokkal messzebbre kell utazniuk mindehhez, és ne csorbuljon az esélyegyenlőség elve.

A régiókról szóló vitának itthon is mindig erős politikai színeze volt, de az álláspontok jelentősen átrendeződtek az elmúlt 15 évben. Eredetileg a megyerendszer felszámolását az SZDSZ és a

Fidesz szorgalmazta leginkább, mivel az a rendszerváltás előtt az MSZMP egyik legfontosabb bázisa volt. Az MSZP pedig, amelynek erős kapcsolatrendszere, befolyása maradt a megyékben, védelmezte legerősebben azokat. Azóta a megyékben átrendeződött a pártok erőviszonya, s felszámolásukkal a vidéken erős Fidesz emberei közül is sokan maradnának pozícióik nélkül.

Mára az SZDSZ mellett éppen az MSZP vált a reform legfőbb támogatójává. Gyurcsány Ferenc a Magyar Tudományos Akadémia Regionális Tudományos Bizottságának megbeszélésén már arról beszélt, hogy a regionalizmus kérdésében a szakma a politika előtt jár. A kormányfő kijelentette: nincs más út, mint a településközi és regionális együttműködés, és az ehhez igazodó átalakított igazgatás. Hiányzik azonban a többség, amely ennek a szakmai konszenzusnak politikai döntéssé válásához kell.

„Magyar átok sújt bennünket” – fogalmazott, hozzátéve: „Így kevesebből kell megfőznünk ugyanazt, kevesebb hozzávalóból és kevésbé felszerelt konyhában, egy sokkal egyszerűbb technológiával, mint ami lehetne”. Lamperth Mónika önkormányzati és területfejlesztési miniszter ugyanott három megvizsgálandó lehetőségről beszélt. Az egyikük az önkormányzatok regionális társulása, amely például a Dél-Dunántúlon már működik. A másik a regionális területfejlesztési tanácsok átalakítása, a harmadik pedig a közjogi, közszolgáltatási szerződések kidolgozása.

Kuncze Gábor szerint az önkormányzati rendszer törvényi átalakításáig olyan forrás-átcsoportosításokat kellene alkalmazni, amelyek erősítik a kistérségeket és a régiókat, ugyanakkor csökkentik a megyei fejlesztési tanácsok szerepét a területfejlesztésben. „Ezt muszáj megtenni, mert ez jelentheti az Európai Unió források hatékony felhasználását” – mondta az SZDSZ elnöke.

Persze kérdés, hogy valójában milyen erős régiókat szeretne a kormányzat, vagy bármely, a kormányzásra esélyes politikai erő hazánkban. Egy erős középszint, különösen ha az méreteiben is olyan jelentős súllyal bír, mint a régiók, elsősorban a központi kormányzattal szemben lenne képes érvényesíteni akarátát. A régiók az uniós szintű szervezetekkel összefogva pedig még tovább gyengíthetik a nemzeti kormányok befolyását.

Tovább bonyolítja a helyzetet, hogy jelenleg a megyei politikusok súlya a pártstruktúrákban nem igazán jelentős. A megyei közgyűlések ugyanis nem sok hatáskörrel rendelkeznek, így sokszor nem csak egy megyei jogú város, de jóval kisebb települések polgármesterei is komolyabb politikai befolyásra tehetnek szert a pártban, mint a megyei elnökök. Egy erős régió vezető politikusai és alapszervezetei viszont igazi ellensúlyt jelenthetnének egy-egy párt központi vezetésével szemben, sőt, a régiós elnök posztja a kormányfő-pártelnök-utód felnövekedésére is alkalmas poszt lehet.

Ezért fennáll a veszélye, hogy végül csak az állami dekoncentrált szervezet erősítik meg regionális szinten, amely inkább a dekoncentrációt, mint a decentralizációt erősítené. Valódi politikai súllyal bíró, komoly hatáskörökkel és önálló bevételi forrással rendelkező, választott testületet viszont nem hoznak létre ebben a ciklusban sem.

Persze már az is komoly előrelépés lenne, ha pozitív, de akár negatív ösztönzők segítségével is, elindítanák a regionalizációt. Ez ugyanis lehetővé tenné, hogy alulról szerveződve, természetes módon kialakuljanak a régiók „optimális” határai, s végre ne az legyen az egyik legerősebb ellenérv a régiók ellen, hogy azok tervezőasztalon megrajzolt mesterséges képződmények.

Rockenbauer Nóra

A jövő év elején már kiírhatják az új uniós pályázatokat

2007. elején már valószínűleg kiírják az uniós új, hétéves költségvetési ciklusához kapcsolódó pályázatokat. A második Nemzeti fejlesztési terv még e hónap végén a kormány elé kerül. Bajnai Gordon fejlesztéspolitikai kormánybiztos szerint 2007 elején már valószínűleg sikerül kiírni az Európai Unió következő, 2007-2013-ig tartó költségvetési ciklusához kötődő új uniós pályázatokat. A fejlesztéspolitikai kormánybiztos ezt az Országgyűlés európai ügyek bizottságának keddi ülésén mondta, amikor az új fejlesztéspolitikai intézményrendszert, illetve a Nemzeti fejlesztési terv (NFT) elfogadásának menetrendjét ismertette. Közölte: az új fejlesztéspolitikai intézményrendszer biztosítja majd a döntések terén a gyorsaságot, az átláthatóságot, a hatékonyságot és az eredményességet. Arról is szólt, hogy a készülő második Nemzeti fejlesztési tervet július végén vitatja meg a kormány, ezt követően két hónapos társadalmi vitát tartanak róla, amelynek során várhatóan szeptember közepén parlamenti vitanapot is tartanak a II. NFT célkitűzéseiről. Ezt követően a kormány szeptember végén nyújtja be az Európai Bizottságnak a II. NFT-t, az operatív programok beadására pedig október végén kerül sor. Kérdésekre válaszolva Bajnai Gordon hangsúlyozta: Magyarország konvergenciaprogramja és a II. NFT „kéz a kézben jár” célkitűzéseiknek és megvalósításuknak párhuzamosan kell haladnia.

Forrás: Magyarország

Vizsgáló megaprojektek

Június 28-29-én Budapesten került sor tizenöt, az EU kohéziós támogatására aspiráló környezetvédelmi megaprojekt előértékelésére az Európai Bizottság szakértőinek közreműködésével. A megmérettetésen 12 olyan nagyberuházási terv szerepel, amelyeknek előkészítő munkálataihoz a kormány az 1067/2005. határozata értelmében támogatást nyújt, azzal kalkulálva, hogy a 2007-től induló, hétéves európai uniós költségvetési időszakban a lehető leghamarabb előterjeszthetik azokat közösségi kohéziós társfinanszírozásra. Az előértékelésre a főváros is benevezett Budapest kerületi csatornázása projektjével. Emellett bejelentkeztek a vizsgára a Duna-Vértes hulladékgyártó és a győri csatornázási projekt készítői is abban a reményben, hogy beruházásukhoz megszerezhetik az EU támogatását a kohéziós alaphoz. Az előértékelés során minden egyes terv megtárgyalására mintegy másfél óra jut. Először a projektgazdák tartanak 15-20 perces bemutatót tervezett fejlesztésükről, majd következnek a kérdések és a válaszok, amelyek során az érintett tárca, a közreműködő szervezet illetékesei és a bizottsági szakértők egyaránt kifejtik véleményüket. Az előértékelés ajánlásokkal zárul: projektenként rögzítik, hogy az adott beruházási terven belül hol van szükség továbbfejlesztésre, és milyen hiányosságokat kell pótolni. Ez az előértékelés azért különösen fontos, mert minden fejlesztésnél az idő, az időzítés a legértékesebb – kommentálta az esemény jelentőségét Uszta József, a Nemzeti Fejlesztési Hivatal (NFH) beruházás-előkészítő igazgatóságának

vezetője. Egy-egy nagyprojekt optimális élettartama hat év, ebből kettő-három jut az előkészítésre és két-három esztendő a kivitelezésre. Magyar részről a cél az, hogy kifogástalanul előkészített projektekhez, értelmes célok megvalósításához kérjük az Európai Unió támogatását, és hogy a keret, amely 2007-től Magyarország rendelkezésére áll, teljes egészében, teljesen és hatékonyan felhasználható legyen. Azok a nagyprojektek, amelyek előértékelése a héten zajlik, az előkészítés terén már előrehaladott állapotban vannak. A tervünk az, hogy a többségük Brüsszelben még az idén októberben benyújtható legyen, ennek elérésében sokat segíthet a mostani előértékelés – hangsúlyozta az NFH illetékese. A támogatás megítélése szempontjából döntő, érdemi értékelésüket a benyújtás után végzik el az Európai Bizottság szakértői.

Forrás: Világgazdaság

Nagy pénzt kapnak a régiók – önálló operatív programjaik lesznek 2007-től a helyi fejlesztésekre

Lesznek önálló regionális operatív programok 2007-től – válaszolta kérdésünkre Szaló Péter, az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium illetékes államtitkára. Szerinte a közigazgatási reform hétfői parlamenti leszavazása nem befolyásolja a kormány tervét és eltökéltségét, hogy a 2007 és 2013 között Magyarország rendelkezésére álló nyolcezer milliárd forintnyi felzárkóztatási EU-forrásból összesen két és fél ezer milliárdot a régiók saját operatív program keretében használhassanak fel fejlesztési céljaik megvalósítására. A folyamat előrehaladását bizonyítja, hogy hamarosan a döntéshozók elé kerül a következő hétéves időszak forrásallokációjára vonatkozó javaslat, négy változatban. Ugyanezt erősíti meg, hogy az országos területfejlesztési koncepcióról és az önálló regionális operatív programokról kívánnak tárgyalni az Európai Bizottság jövő héten Budapestre látogató illetékesei. S ebbe az irányba mutat az is, hogy a tervek szerint szeptemberben a parlament elé kerül a területfejlesztési törvény módosítása (ez önálló elnököt ígér a régióknak), továbbá a beruházások megvalósítását garantáló közszersződés tervezete, amelyet majd az állam és a kedvezményezett köt meg – tájékoztatta lapunkat Szaló Péter. Elmondta, hogy a forrásallokációs variációk kialakításánál a meghatározó szempont az, hogy a kevésbé fejlett régió kapjon több (felzárkóztatási) fejlesztési pénzt. Egyidejűleg ajánlások készültek az egyes tárcáknak is, amelyekben az érintett minisztérium régiókban felhasználandó fejlesztési forrásainak célterületek szerinti rangsorolására és felosztására tettek javaslatot. S mindezzel harmonizálniuk kell a fejlesztési pólus programoknak – tette hozzá az államtitkár -, ahol viszont a versenyképesség szempontjából dinamikus területek számíthatnak több forrásra. Ekként létrejön egy olyan területfejlesztési háló, amely egyszerre és harmonikusan szolgálja az adott régió és Magyarország fejlesztését. A forrásallokációs javaslatokból kitűnik, hogy a hat szóban forgó régió közül 21,3-24,752 százalékos részesedési aránnyal Észak-Alföld számíthat a legtöbb uniós támogatásra. Utána Észak-Magyarország (20,017-

Brüsszel most csak régi tagállamokat büntetett

Szabálytalan felhasználás miatt mintegy 162 millió euró (47 milliárd forint) agrártámogatást követel vissza hat tagállamtól az EU. A legtöbbet Franciaországnak 86 Spanyolorzágnak 33, Olaszországnak 8,7 és Görögországnak 8,1 millió eurót kell visszafizetnie. Új tagállamok nem azért nem szerepelnek ezen a listán, mert feltétlenül sokkal szabályosabban költenek el a támogatásokat, hanem azért, mert ez a vizsgálat csak bizonyos országokat és szektorokat érintett az 1999-2005 közötti időszakban – mondta el lapunknak Michael Mann. Az agrárszövítő hozzátette, hogy az EU évente mintegy 400 millió eurót szed vissza a tagállamoktól, s lehet, hogy még az idén lesz újabb vizsgálat.

Jól költi Magyarország az uniós pénzeket

Az Európai Bizottság értékelése szerint is Magyarország jól teljesít az európai uniós fejlesztési források felhasználásában – közölte Berky Tamás, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) főosztályvezető-helyettese. A legfrissebb adatok szerint 685 milliárd forint támogatás ítélt meg, amely meghaladja a 2004-2006. közötti első Nemzeti Fejlesztési Tervben meglévő 670 milliárd forintos nominális keretet. Ennek keretében 16.846 projektet támogattak, és szerződéssel lekötötték a keret 89 százalékát, azaz 600 milliárd forintot. A keret 35 százalékát, 235 milliárd forintot már megkaptak a projektgazdák. A 235 milliárd forintból 164 milliárd forintot számla ellenében, a többit előlegként folyósították. Szabálytalan felhasználás miatt eddig nem kellett visszafizetni támogatást az EU-nak. (mti)

Mintegy 300 millió eurót veszítettek a tizenötök

Tavaly a régi tagállamok közül Hollandia veszítette el a legtöbb felzárkóztatási támogatást: a nekik járó segélyek közel 20 százaléka, 92 millió euró maradt benn az EU strukturális alapjában. Hollandia 2000-2002 között összesen 25 százalékot, azaz 311 millió euróval maradt le. A többség kevesebb, mint egy százaléktól esett el. A tagállamok összesen 295 millió eurót voltak képtelenek határidőre elkölteni. Mivel ez az összeg nem vihető át a következő évre, a befizetések arányában visszafizetik azt a tagállamoknak. A legtöbben az úgynevezett n+2-es szabály miatt ragadt benn – az egyes programokra elkölönített támogatásokat ugyanis a megítélést követő második év végéig el kell költeni.

Vágl Márton lett az NFÜ elnöke

Vágl Márton, az Állami Privatizációs és Vagyongazdálkodási Rt. (ÁPV Rt.) eddigi vezérigazgatója lett a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség elnöke. A vezérigazgató felmentéséről július 26-án döntött a kormány. Az ÁPV Rt.-t az új vezérigazgató kinevezéséig ideiglenesen Macher Ákos vezérigazgató-helyettes irányítja.

20,900), Dél-Alföld (17,000-20,900), majd Dél-Dunántúl (13,766-16,300), Közép-Dunántúl (11,808-12,645) és Nyugat-Dunántúl (9,795-12,100) következik. (A hetedik hazai régió, Közép-Magyarország 2007-től azért nem szerepel az 1. kohéziós célkitűzés alá tartozó régiók között, mert az egy főre jutó GDP-je meghaladja az EU-átlag 75 százalékát, így másik pénzalapból kap fix támogatást.) A régiós allokációs javaslatok kialakításánál verzióként számos és különböző számú indikátort vettek figyelembe a tervező szakemberek. Ezek megmértetése a közeljövőben zajlik le. Várható, hogy a kormány még júliusban áttekinti a II. Nemzeti fejlesztési terv (II. NFT) készítésének előrehaladását, és várható, hogy jóváhagyja a terv első olvasatát.

Forrás: Világgazdaság Online

Szeptember elején várható a támogatásra jogosult régiók listája

Bár Danuta Hübner regionális biztos korábban azt ígérte, hogy július végén hozza nyilvánosságra azt a listát, amely a Strukturális Alapok különböző célkitűzései alapján támogatásra jogosult országokat és régiókat sorolja fel (2007-2013.), valamint a régióknak és az egyes célterületekre szánt pénzügyi allokációt, a Bizottság szeptember halasztotta ezek közzétételét. Négy döntésre lehet számítani: a konvergencia-célkitűzésekről, a regionális versenyképességi és a foglalkoztatási célkitűzésről, a területi együttműködési célkitűzésről, és a kohéziós alapról. A pénzügyi allokációval kapcsolatos döntések számát háromra csökkentették le, a strukturális alapok célkitűzéseinek megfelelően. A Miniszterek Tanácsának még el kell fogadnia a közösségi stratégiai iránymutatásokat (ez a tervek szerint október 5-én esedékes), melyekre a Bizottság július 13-án tett javaslatot, és amelyek a tagállamok számára irányítónak szolgálnak arra, hogy milyen tevékenységekre fordíthatják a támogatásokat. A stratégiai iránymutatások kiegészítik a felzárkóztatási alapok felhasználásáról szóló rendeleteket, amelyek a pénzfelhasználás jogi alapját képezik.

Nőtt a szabálytalanságok száma

Tavaly a 2004-esnél másfélszer több – összesen körülbelül 12 ezer – esetben jelentettek szabálytalanságot az uniós források felhasználásával kapcsolatban a tagországok. Az Európai Bizottság júliusban közzétett jelentése ugyanakkor kiemeli, hogy miközben az esetek száma nőtt, azok pénzügyi értéke csökkent az előző évhez viszonyítva. A bejelentések gyakoribbá válását elsősorban annak tulajdonítja Brüsszel, hogy a tagállami hatóságok jobban odafigyelnek a gyanús ügyek kiszűrésére. A szabálytalanságok összesen körülbelül egymilliárd euró értékű uniós pénzt érintettek; ezen belül bő 320 millióra rúg az az összeg, amelynél szándékos csalást gyanítanak az illetékesek. A strukturális és kohéziós alapokat különösen szívesen dézsmálták a családok: itt 205 millió euróra teszi az Európai Bizottság a szándékosan elterített összeget. Az EU saját forrásaiból 95 millió eurót „privatizáltak”. Ez alapvetően az adó- és vámbevételek megdezmálását jelentette, ezen belül például a cigaretta és a cukor exportvolumenének vagy a

textíliák származásának meghamisítását. A brüsszeli jelentés ennek kapcsán elégedetten nyugtázza, hogy több tagállam – köztük Magyarország is – nagyon szigorú lépéseket tett az adóvétségek megelőzése és felderítése érdekében. A mezőgazdasági kasszából elsinkóft 21,5 millió euró nagy részét vidékfejlesztési projektek tették ki; ha viszont a családok mellett a 80 millió euró körüli „jóhiszemű” tévedést is figyelembe vesszük, akkor a gyümölcs- és zöldségtermesztés az első számú probléma. Az előcsatlakozási alapok közül a PHARE-nál a legnagyobb az elfolyt pénz aránya – idézi a jelentést a Világgazdaság.

Pályázat nélkül is átlátható közbeszerzést akar Brüsszel

Az Európai Bizottság irányelveket dolgozott ki, hogy uniószerzte megkönnyítse az alacsony értékű, pályázatát nem igénylő közbeszerzések elbírálását. Ezek az eljárások a közbeszerzések rendkívül magas hányadát teszik ki – egyes tagállamokban elérik a 90 százalékot. A 211 ezer eurónál kisebb értékű szerződésekre nem vonatkoznak a pályázattal szabályai, de ezért meg kell felelniük a belső piac elveinek, az átláthatóságnak elvének és a diszkrimináció-mentességnek. Ezek a szerződések külön-külön alacsony értékűek, összességében azonban több milliárd eurót jelentenek. Az javasolt irányelv kiter arra, hogy milyen széles körben kell a megbízás lehetőségét közzétenni, milyen hirdetési lehetőségek kerülhetnek szóba, és a közzétételnek milyen elemeket kell tartalmaznia, és hogy a helyi hatóságok miként biztosíthatják a megbízás odaítélésének korrekt és pártatlan proceduráját. Az alapelvek között szerepel többek között az átlátható és objektív megközelítés, a megfelelő határidők meghatározása, az írásos dokumentumok elismerése a tagállamok között, a szerződés alanyának diszkriminációmentes kezelése, illetve hogy a pályázó megfelelő módon felülvizsgálatot kérhessen megfelelő feltételek megléte esetén. A Bizottság irányelvei nem kötelező érvényűek, azok csupán javaslatok arra vonatkozóan, hogy a helyi hatóságok hogyan tudnak megfelelni a fent említett követelményeknek. (euractiv)

Létszámstop az új tagállamoknak

Az új tagállamok képviselőinek szánt 800 bizottsági poszt láthatja kárát, ha a Tanács a 2007-es büdzsében megnyírbálja az adminisztratív kiadásokat – figyelmeztet az Európai Bizottság. A Tanács 1,7-1,8 milliárd euróval csökkentené a 2007-es költségvetést az Európai Bizottság által májusban kifizetési szinten javasolt 116,4 milliárd euróhoz képest. A nettó befizető országok által szorgalmazott megszorítás elsősorban a közös agrárpolitikát érinti, amely 787 millió euróval kapna kevesebbet jövőre a Bizottság által javasolthoz képest. A mezőgazdaság mellett a kohéziós politika szenved a leginkább a tagállamok spóroló kedvét 425 millió eurós csökkentéssel. Az Európai Bizottság számára ugyanakkor a jelek szerint mégis az a legfájóbb, hogy a Tanács 130 millió euróval csökkenteni kívánja az adminisztratív kiadásokat, s azokon belül is 56 millió eurót

Megújuló panellakások Egerben

Újabb 2500 panellakást újítanak fel Egerben mintegy 1,5 milliárd forintos költséggel. A 60 ezer lakosú város közel nyolcezer panellakásából a jövő év végéig mintegy háromezer esik át rekonstrukción. A lakók 513 millió, az önkormányzat pedig 471 millió forinttal járul hozzá a homlokzat, az épületgépészet felújításához és a nyílászárók cseréjéhez. A fennmaradó költségeket a központi költségvetés biztosítja.

Francia Diploma Budapesten európai területfejlesztésből

Kétéves francia-magyar nyelvű (szinkrontolmacsolással megvalósuló) önköltséges képzés indul szeptembertől a Zsigmond Király Főiskola és Sorbonne Egyetem Urbanisztika és Területfejlesztési Intézete (I.U.A.S.) közös szervezésében, amelynek a végén a hallgatók megszerezhetik a Sorbonne Master fokozatú diplomáját (D.E.S.S.). A diploma magyarországi kiterjesztésével a legjobb európai képzések egyikeként nyújtja a hosszú távú területrendezés és területfejlesztés témakörében. A kétéves képzés a francia állam által akkreditált speciális kurzus keretében zajlik francia és magyar oktatók részvételével a Zsigmond Király Főiskolán (1039 Budapest, Kelta u. 2.). A képzésre olyan felsőfokú egyetemi vagy főiskolai végzettséggel rendelkezők jelentkezhetnek, akik a kurzuson elsajátított ismereteiket a település- és területfejlesztés terén hazai és nemzetközi környezetben egyaránt hasznosítani tudják. Elsősorban a hazai területfejlesztési intézményrendszerben dolgozók, a helyi önkormányzatok település-fejlesztéssel foglalkozó menedzserei, valamint a település- és területfejlesztésben érdekelt tanácsadó cégek, vállalkozások és civil szervezetek munkatársai számára nyújthat hasznos ismereteket a képzés sikeres elvégzése. Jelentkezni 2006. augusztus 30-ig lehet. A képzés költsége 250.000 Ft/félév. További információ kérhető telefonon a 454-7626, 454-7600 számon, vagy e-mailben: nk@zskf.hu címen.

Két új közúti EU-pályázat

Az Útgazdálkodási és Koordinációs Igazgatóság (Úkig) két új pályázatot adott be kiptámogatásra. Az egyik projekt Sajószentpéter átkelési szakaszának felújításához csatlakozna, és a város előtt négysávossá bővítené a 26-os főutat. A Sajó-völgyi térségben jelenleg nincs gyorsforgalmi út, a strukturális alapról finanszírozott projekt gyorsabbá és biztonságosabbá teszi a közlekedést. A másik beruházás a jelentős tranzitforgalmú 86-os főút Egyházásrádóc és Szombathely közötti szakaszán 11,5 tonnás összteherbírásiúra erősítené meg a burkolatot. Kedvező eredmény esetén mindkét projekten várhatóan 2007 első negyedévében kezdenének meg a munkálatokat a kivitelezők, és az építések októberre elkészülhetnének. A rop keretén belül két munkát fejeztek be: Heves megyében az Egerbakta-Pétervására közötti szakasz 15,8 kilométeren kapott új burkolatot. A Strabag Zrt. kivitelezésében megvalósult beruházás költsége 390,5 millió forint volt. Szabolcs-Szatmár-Bereg me-

vonna meg a bizottsági bérek kifizetésétől. Az új tagállamok létszámstopját érintő bizottsági megjegyzést azonban többen megrökönyödéssel fogadták – írja a Bruxinfo – mivel a bizottság idén június 1-ig egyetlen érdemi munkát végző, nem asszisztensi vagy titkárnői posztot betöltő tisztviselőt sem vett fel az új tagállamokból és velük szemben láthatóan előnyben részesíti a régi tagországok pályázóit. Az új tagállamok azzal vádolják a Bizottságot, hogy nem ír ki elég posztot pályázóiknak és nincs elég lista, amelyből a kádereket kereső főigazgatóságok meríthetnének. Volt olyan uniós intézmény is, ahol 2004 és 2006 között több tisztviselőt vettek fel a régi tagállamokból, mint az újakból tovább rontva az arányokon. A Tanácsnak a jövő évi büdzsére vonatkozó megszorító javaslatát az Európai Parlament – mely várhatóan ellenezni fogja azok többségét – szeptemberben tárgyalja először, végleges alkú novemberben-decemberben várható.

Tervezési Garanciaalapot javasol az SZDSZ

Az SZDSZ Tervezési Garanciaalap létrehozását javasolja és ötpárti egyeztetést kezdeményezett az önkormányzati rendszer átalakításáról. Kuncze Gábor pártelnök szerint a Tervezési Garanciaalap lenne a biztosítéka, hogy az uniós pénzekre sikeresen pályázó települések számára az önrész – részben vagy teljesen – biztosítva legyen a költségvetésből. Kuncze a korábbi Pályázati Előkészítő Alaphoz hasonlította a javasolt Tervezési Garanciaalapot. Az SZDSZ elnöke közölte azt is: javasolják a kormánynak, hogy a parlamenti pártok, az önkormányzati szövetségek és a kormány képviselői üljenek tárgyalóasztalhoz, és vitassák meg, mit tudnak közösen tenni az önkormányzati rendszer érdemi átalakításának érdekében. „A választásokat követően feltehetően egy higgadtabb politikai időszak következhet, ki lehet érlelni a változtatásokat, és el lehet fogadni a törvényeket úgy, hogy a következő választásra már megfelelő időben fel lehessen készülni” – mondta.

Duna-rehabilitációs terv Európai Unió forrásból

Mintegy 100 millió forintot nyert az Európai Unió Interreg pályázatán a Duna szigetközi-csallóközi ártéri mellékágrendszer rehabilitációs koncepciójának összeállítására a Mosonmagyaróvár Környezetvédelméért Közalapítvány – jelentette be Láng István. A közalapítvány kuratóriumi tagja szerint az ártéri mellékágrendszer rehabilitációja máig megoldatlan, még koncepció szinten sincs kidolgozva a magyar és a szlovák fél egyetértését tükröző megoldás. Márpedig a mellékágak a Duna 1992. évi egyoldalú elterelése előtt közös ökológiai rendszert alkottak, így ökológiai-hidrologiai rehabilitációjuk és a természet védelme is csak a teljes ártérre kiterjedő közös rendszerben végezhető el. A szakmailag egyeztetett közös tervek létrejöhetnek a szigetközi projekt megvalósításával és annak szlovákiai tükörprojektjével – közölte a szakember. A projekt rövid távú célja a magyar és a szlovák oldali ágrendszerek ökológiai és hidrologiai rehabilitációjának közös megalapozása. A távlati

cél pedig az, hogy megteremtse a két ország területére kiterjedő közös nemzeti park kialakításának alapfeltételeit. A rehabilitáció 25 szigetközi önkormányzatot és 62 ezer ott élő, a folyóhoz kötődő tucatnyi társadalmi szervezetet érint. A pályázati dokumentum 2007 végéig készül el. A tenderhez a közalapítvány 5 százalék önrészt járult hozzá.

Újra lehet jelentkezni a regionális képzést támogató programra

Ismét megnyitotta VÁTI Kht. a Regionális-fejlesztési Operatív Program (ROP) képzési pályázatát, melyet még június 28-án függesztett fel a program előrehaladásának szakmai felülvizsgálata érdekében. A felülvizsgálatot a jelentkezésekben tapasztalt aránytalanságok tették szükségessé. A felülvizsgálat alapján korlátozták egy-egy intézményből adott képzésen résztvevők számát. A ROP képzési programban eddig mintegy 5.800-an vettek, illetve vesznek részt, és még mintegy 3.000 szakember képzésének támogatására van lehetőség. A ROP hét régiót lefedő országos képzési programja 2005-ben indult mintegy 2 milliárd forint keretösszeggel. A program keretében a területfejlesztésben érintett intézmények és civil szervezetek munkatársainak továbbképzése támogatható, az akkreditált képzési programok a regionális fejlesztéshez, az uniós támogatások felhasználásához, a közszférára hatékony működéséhez, a horizontális témákhoz, illetve a projektmenedzsmenthez kapcsolódó ismeretek elsajátítását segítik.

Összehangolt fejlesztés Záhony térségében

Összehangolt gazdasági fejlesztési tervet készít tizenkét települési önkormányzat Záhony térségében. A Regionális Fejlesztési Holding Zrt. támogatásával megvalósuló projekt szerződését augusztus 9-én írták alá az érintett helyhatóságok vezetői a magyar-ukrán határon fekvő városban. A társaság a Záhony és Térsége Fejlesztési Kft. közvetítésével hirdette meg a támogatási pályázatot, s a 12 önkormányzatot mintegy 50 millió forint összeggel segíti a közös fejlesztési terv elkészítésében. A tervek alapján az érintett helyhatóságok a második Nemzeti Fejlesztési Terv európai uniós és hazai forrásaira pályázhatnak majd elképzeléseik 2007-2013. közötti megvalósítására. Jászai Renáta projektmenedzser a megnyitón elmondta: Benk, Tisza-bezdéd, Eperjeske, Tisza-mogyorós, Győröcske, Tiszaszentmárton, Komoró, Tuzsér, Mándok, Mezőladány, Záhony és Zsurk infrastrukturális fejlesztésekre, szennyvíz-hálózat építésre és ipari, mezőgazdasági úgynevezett feltáró utak létrehozására készít közös tervet. Emellett egy angol, német, orosz és magyar nyelvű befektetői kiadványt is megjelentetnek, amelyben az ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási, turisztikai és oktatási lehetőségekre hívják fel a külföldi, illetve hazai beruházók figyelmét. A támogatás az engedélyek- és építési tervek költségeinek 90 százalékát fedezi. A kivitelezés alapjául szolgáló terveket december 1-ig készítik el a Záhony környéki önkormányzatok, s a támogatás felhasználásával december 15-ig kell elszámolniuk a regionális holdingnál.

gyében a Rakamaz-Gávavencsellő közötti szakaszt újították fel majdnem 20 kilométeren; ezt a kivitelezők (Ke-Víz Kft., Debút Zrt.) 800,3 millió forintból valósították meg.

Megújult a Rakamaz-Gávavencsellő közötti út

A nettó 618 millió forintból megújult Rakamaz és Gávavencsellő közötti utat július 15-én adták át a forgalomnak. A beruházás a „Hátrányos helyzetű régiók és kistérségek elérhetőségének javítása” elnevezésű Regionális Fejlesztési Operatív Program keretében valósult meg. A 19,5 kilométer hosszúságú út felújítását 2005 szeptemberében kezdte meg, és ez év június 30-án fejezte be a kivitelezést pályázaton elnyert Keviz-Debmüt konzorcium. Gávavencsellő, Balsa és Rakamaz belterületén megújult a vízelvezetési rendszer is, a betonkorlátot pedig acél szalagkorlátra cserélték.

Felfüggesztenek négy GVOP-pályázatot

Mivel az Irányító Hatóság által meghirdetett GVOP-2005-4.1.1, GVOP-2005-4.1.2, GVOP-2005-4.2.1, GVOP-2005-4.2.2. pályázati kiírások keretében 2006. július 5-ig 210 pályázat kapott támogatást, összesen több, mint hárommilliárd forint értékben. A pályázati kiírások rendelkezésre álló keretösszege hamarosan felhasználásra kerül, ezért a további pályázatok befogadását e kiírásokra 2006. augusztus 11-ei hatállyal felfüggesztik. A Közreműködő Szervezet, az IT Információs Társadalom Kht. kizárólag a 2006. augusztus 11-én éjfélig postára adott (postai érkeztető bélyegzővel ellátott) pályázatokat fogadhatja be.

Magyar-ukrán vízügyi fejlesztési terv készül

Az Európai Unió támogatásával magyar-ukrán komplex árvízvédelmi, vízgazdálkodási és ártér-revitalizációs terv készül Bereg vízgyűjtő területére – jelentette be a Felső-Tisza-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság vezetője. Bodnár Gáspár elmondta: a 400 millió forint értékű, 2007 végére elkészülő tervek 19 magyar és 36 ukrán település árvízi biztonsága érdekében összehangolják a két ország vízügyi szervezeteinek feladatait. A koncepció magába foglalja majd a Tisza és a Borzsa folyó kárpátaljai árvízvédelmi töltéseinek megerősítését, valamint magashegyi, illetve síkvidéki véstározók építését a két ország területén. A gátakat Bene és Mezővári, illetve Mezővári és Badaló között, összesen 16,1 kilométer hosszan erősítenék meg Ukrainában. A magashegyi árvíz-tározó – amely nagy árhullámok esetén vizet fogadna be – szintén a szomszédos országban, Zangatanál épülne. A síkvidéki véstározók egyike a kárpátaljai Harangláb és Szalóka térségében, míg a másik magyar oldalon, Gulács-Jánd körzetében lenne. Az unió 95 százalékos arányban támogatja a tervkészítés költségeit, míg 20 millió forintot a Brüsszelnél sikerrel pályázott nyíregyházi vízügyi igazgatóság biztosít.

II. Nemzeti Fejlesztési Terv

A nyolcezer milliárdos terv

Végre számok is nyilvánosságra kerültek azzal kapcsolatban, hogy mire használnánk fel a következő hét évben a Magyarországra érkező uniós támogatásokat. A II. Nemzeti Fejlesztési Terv fő célkitűzéseinek társadalmi vitája augusztusban indul, a dokumentumot október elsejéig kell megküldeni az Európai Bizottságnak.

Az augusztus 1-jén a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (www.nfh.hu) honlapjára felkerült a társadalmi egyeztetésre szánt II. Nemzeti Fejlesztési Terv. A most olvasható, immár Új Magyarország Fejlesztési Terv névre átkeresztelt változat elkészítéséhez több száz

szervezet járult hozzá tudásával, tapasztalataival – hangsúlyozta a dokumentum közzétételkor Gyurcsány Ferenc. A kormányfő hozzátette: szakmai, érdekképviselői, társadalmi szervezetek, a gazdasági, az önkormányzati, a tudományos és a civil szféra képviselői mondták el véleményüket az elmúlt másfél évben arról, hogy hogyan is látják közös céljainkat, jövőnket.

E javaslatok gazdagították, az Európai Unióval folytatott egyeztetések pedig tovább formálták a dokumentumot. Az elmúlt hetek, hónapok egyeztetései során számos kérdést sikerült tisztázunk, így most egy teljes, immár az uniós források tervezett felosztását is tartalmazó tervezetet bocsátott társadalmi vitára a kormány – vélte a kormányfő.

A korábbi gyakorlathoz hasonlóan az új tervben is kiemelt szerepet kap hat fejlesztendő terület, az úgynevezett prioritások:

Az új Magyarország program hangsúlyai 2007-2013

Cél	milliárd forint	százalék
Gazdaságfejlesztés	588-882	8,5-12,5
Közlekedés	1361-1802	19,6-26
Emberi erőforrás fejlesztése	810-1027	11,7-14,8
Államreform	34-43	0,5-0,6
Közzszolgálat korszerűsítés	33-141	0,5-2
Humán infrastruktúra	359-634	5,2-9,1
Környezet, energia	1037-1430	14,9-20,6
Végrehajtás Támogatási Program	238	4
Regionális programok	1512-1640	22-24
ezen belül:		
Közép-Magyarország	398-430	6-6,5
Észak-Alföld	256-277	3,8-4,1
Észak-Magyarország	237-258	3,5-3,8
Dél-Alföld	196-213	2,9-3,1
Dél-Dunántúl	170-185	2,5-2,7
Közép-Dunántúl	134-145	2-2,1
Nyugat-Dunántúl	121-132	1,8-2

a gazdaságfejlesztés, a közlekedésfejlesztés, a társadalom megújulása, a környezeti és energetikai fejlesztés, a területfejlesztés, valamint az államreform. Minden egyes prioritáshoz egy úgynevezett operatív program társul, amelyben megvalósulnak a tervezett beavatkozások.

Az új változat az országba 2007-2013 között az uniós támogatások, illetve az állami és a magánvállalkozások önrészeivel együtt fejlesztésekre költendő nyolcezer milliárd forintot másképpen osztaná meg, mint az első fejlesztési terv, mivel a pénz közel egynegyede feletti rendelkezés jogát a hét különböző régióknak adja, amelyek így a maguk valósíthatják meg legfontosabb céljait.

Bajnai Gordon a fő célokat illetően a foglalkoztatás, a növekedés, a fenntarthatóság és a kohézió kulcsszavakat használta. Mint mondta, a Strukturális Alapok pénzeinek 75-80 százalékát infrastruktúra-fejlesztésre, 20-25 százalékát humán programokra fordítják. A kormánybiztos kiemelte, hogy az EU-tól érkező hatalmas összeget nem a jelenlegi struktúrában fogja elkölteni az ország, mert „lyukas zsákba nem öntünk pénzt”. A fejlesztési terv maga is jelentős összegekkel támogatná az államreform végrehajtását, amely a közigazgatás és szolgáltatás korszerűsítésével, valamint az e-kultúra erősítésével menne végbe.

A régiókkal közel azonos nagyságú támogatást különítettek el a közlekedés fejlesztése. „Még mindig sok olyan terület van az országban, ahova nehezen lehet eljutni, ahova a közlekedés nehézségei miatt nem tud betelepülni a tőke” - mondta Bajnai. Ám most nem drámai autópálya-fejlesztése kell számítani - mint *Kóka János* gazdasági miniszter korábban hangsúlyozta - most a vasút jön. Meg, mint Bajnai szavaiból kiderült, a hajózás is.

Azt, hogy a harmadik legnagyobb keretet a környezetvédelemre, illetve energetikai fejlesztésekre szánták, azzal magyarázta Bajnai, hogy a környezeti fejlesztések terén vannak a legnagyobb lemaradásaink az uniós szabályokhoz képest. A tervek között szerepel az arzénos vízzel sújtott három régió, Dél-Dunántúl, illetve Észak- és Dél-Alföld problémájának megoldása.

A kifejezetten a vállalkozások számára szánt öt-kilencszázmilliárdos gazdaságfejlesztési kereten belül mindenképpen nőni fog a visszatérítendő támogatások aránya, így például kockázati tőkeként fogják használni a pénz egy részét, amely „így nem vész el”. Nagy hangsúlyt kap majd a kutatás-fejlesztés

(K+F), az innováció ösztönzése. A kis- és középvállalatok, a magyar gazdaság mozgatórugói (KKV) számára legfontosabb a tőkéhez és piachoz jutás. *Kóka János* gazdasági és közlekedési miniszter kedvenc témái az üzleti infrastruktúra és szolgáltatások erősítése, az infokommunikációs technológiák (IKT), a logisztikai parkok kiépítése, az e-kormányzat és a broadband hálózatok szintén részét képezik a tervnek.

A társadalom megújulását számos beavatkozás szolgálja majd: törekedni kell a foglalkoztathatóság és az alkalmazkodóképesség javítására. Szükséges továbbá a gazdaság igényelte eredményes oktatás, és az oktatási intézmények bevonása az innovációs folyamatokba. Fontos a leszakadt, kirekesztett (romák, fogyatékosok) társadalmi rétegek visszaintegrálása a társadalomba. A humáninfrastruktúra fejlesztése is kiemelt figyelmet kap.

Külön prioritás a területfejlesztés. E szerint az ország kiegyensúlyozott területi fejlődése érdekében a vidéki városok versenyképes hálózatát hoznák létre, emellett a falusi régiók, elmaradott térségek felzárkóztatása a cél. Szintén cél a Balaton, a Duna és a Tisza vidékének fejlesztése.

Az augusztustól szeptember közepéig tartó társadalmi vitának, amelybe különböző kormányzati és civil szereplőket vonnak majd be, főként az lesz a szerepe, hogy a pénzt a most meghatározott sávokon belül elossza. Magyarán ekkor dől majd el, hogy például a gazdaság fejlesztésére esetleg a különböző oktatási, egészségügyi és szociális programokat tartalmazó humán-erőforrás programok kárára több pénz menjen, avagy fordítva. A dokumentum egyelőre csak a regionális operatív programokra és az ágazati programokra minimálisan és a maximálisan felhasználható összegeket közli.

Bajnai a forrásokról tartott tájékoztatón hangsúlyozta: a társadalmi vita során át lehet csoportosítani az egyes régiók, illetve ágazati fejlesztési célokon belül, illetve között. A lényeg azonban az, hogy a tervezett átcsoportosításokat csak egymás rovására lehet megvalósítani. Az EU-nak beadásra kerülő Új Magyarország Fejlesztési Terv végső összege bármelyik javaslatban is 6,943 milliárd forint lehet a társadalmi vita végén.

Amikor a mostani verziót az interneten egyeztetésre bocsátotta a kormány, egyúttal négyezer szervezetet levélben vagy e-mailben is felkért arra, hogy véleményezze a dokumentumot. Augusztus 18. és szeptember 12. között kerül sor azokra a fórumokra, amelyeken a társadalmi, a gazdasági és a tudományos élet szervezetei fejthetik ki álláspontjukat. A Fejlesztéspolitikai Irányító Testület várhatóan a szeptember 14-ei ülésén fogalmazza meg ajánlásait a kormány számára, a dokumentumot pedig ez alapján szeptember 18-ig dolgozza át a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség.

Ezt követően, várhatóan szeptember 19-én az Országgyűlés vitanap keretében tárgyalja meg a dokumentumot. A Nemzeti Fejlesztési Tanács szeptember 25-én véleményezi a hozzászólások alapján átdolgozott szöveget, a kormány szeptember 27-ei ülésén dönt a dokumentumról, október elején pedig megkezdődik a társadalmi egyeztetésben részt vevő szervezetek személyre szabott válaszeveleinek elkészítése, postázása. A végleges változat ennek eredménye alapján készül el és a tervek szerint 2006. október 1-jén a kormány eljuttatja azt az Európai Bizottsághoz.

Rockenbauer Nóra

Marad a rivalizáció a területfejlesztés és a nemzeti fejlesztési hatóságok között

Bár mind a regionális fejlesztésekért felelős, mind az európai ügyekért felelős tárca nélküli miniszter posztja megszűnt, és az Országos Területfejlesztési Hivatal is megszűnt mint önálló szervezet, a hazai területfejlesztéssel foglalkozó, és az uniós pénzek felhasználását koordináló szervek közötti rivalizálás nem csak fenn marad, de várhatóan további vitákkal is megfélemlődik. A Nemzeti Fejlesztési Hivatal átalakulásáról már júliusi számunkban beszámoltunk, most az újonnan létrejött Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium és a területfejlesztés szervezeti átalakulását ismertetjük.

A regionális fejlesztésért felelős miniszter korábban három hivatalt felügyelt: az Országos Területfejlesztési Hivatalt, az Országos Lakás- és Építészeti Hivatalt, illetve az Országos Turisztikai Hivatalt. Ez a három hivatal az új kormánystruktúrában betagozódott az eddig belügyminiszter, a rendészeti feladataitól megfosztott, és új néven átalakult Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztériumba. Mindez a kormányzati megtakarítási programban előírt 10 százalékos jóval meghaladó mértékű elbocsátásokkal járt együtt. A területfejlesztési és a lakáshivatalnál is 60-60 százalékos volt a leépítés. A Regionális Fejlesztés Operatív Program irányítóhatósága mely eddig az Országos Területfejlesztési hivatalban volt, a *Bajnai Gordon* vezette Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez került. Eddigi vezetője, *Szaló Péter* viszont az új minisztérium területfejlesztési és lakásügyi szakállamtikára lett.

A területfejlesztésnek két háttérintézménye is van: a Váti Kht., amely a regionális operatív programok közreműködő szerve, a másik a Regionális Fejlesztési Holding Rt. A Váti Kht. sorsáról még nem született végleges döntés, a Holding tulajdonosi jogait a továbbiakban a Magyar Fejlesztési Bank gyakorolja. A regionális fejlesztési ügynökségek és a kistérségi munkaszervezetek helyzete változatlan marad, őket a területfejlesztési és önkormányzati miniszter felügyeli ezentúl.

Az sem dőlt még el, hogy melyek lesznek, és hova tartoznak majd az egyes operatív programok közreműködő szervezetei, amelyek a pályázatával, a döntés-előkészítéssel és a szerződéskötéssel kapcsolatos ügyeket intézik. Legjobb helyük talán a regionális fejlesztési ügynökségeknél lenne, de a Váti Kht. és a Magyar Fejlesztési Bank is szeretne ebben szerepet vállalni. *Bajnai Gordon*, a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséget felügyelő kormánybiztos korábban arról beszélt, hogy a közreműködő szervezeteket pályázatokon választják ki. A probléma csak az, hogy nagy késésbe került a 2007-től rendelkezésre álló uniós támogatások felhasználásának előkészítése. A közreműködő szervek auditálása hetekbe-hónapokba telhet, ezért már el kellett volna kezdődni a folyamatnak. Belfenteseink figyelmeztetnek, hogy valószínűleg ismét csak teszt-lássék auditálásra lesz lehetőség, és mint egyikük fogalmazott: „majd megint titkosítsák az erről szóló KEHI jelentést”. Ennek az igazi veszélye azonban az lehet, hogy a már befejeződött pályázatok utólagos monitoringja során kiderülhet, hogy nem volt minden szabályos, és akkor súlyos pénzeket veszíthetünk.

A területfejlesztésben dolgozók egy része úgy véli, hogy a területfejlesztési szakmát nagyon visszanyomták, messze súlyán alul kezelik. Így várhatóan fennmarad a rivalizálás a támogatások felhasználását tervező szervek között. Sőt új frontok is nyílnak. Van ugyanis egy területfejlesztési szakállamtikárság az önkormányzati minisztériumban, és van egy Nemzeti Fejlesztési Ügynökség, benne az operatív programok irányító hatóságaival. A pénzek felhasználásáról gyakorlatilag az utóbbiak döntenek, a

minisztériumnál folyó stratégiai tervezés így a levegőben lóg majd. A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség a többi szakminisztériummal is folyamatos vitában fog majd állni, ráadásul a FIT, azaz a fejlesztési irányító testület öt volt miniszter tagja is megvívja majd külön kis csatáit az azonos területet lefedő szakminisztériummal, illetve az általa szakmailag felügyelt irányító hatóságokkal. (A FIT-nek döntési hatásköre nem lesz.)

Tovább bonyolítja a helyzetet, hogy a vidékfejlesztés nem került át a Nemzeti Fejlesztési Ügynökséghez, azt továbbra is felügyeli. Ez azt is eredményezheti, hogy az uniós mezőgazdasági és vidékfejlesztési alaphoz kötelezően előírt minimumon túl nem költünk egy fillért sem olyan vidékfejlesztési célokra, mint a falusi turizmus, a helyi közösségek energia igényének ellátása megújuló energiából, a helyi kezdeményezések felkarolása, a foglalkoztatás diverzifikációja, mely olyan munkahelyek kialakítását jelentené, melyek helybe tarthatnák gazdálkodni nem vágyó fiatalokat. Helyette a támogatás szinte egészét agrártermelésre, mezőgazdasági beruházásokra költjük majd, konzerválva az agráriumból élők számát – panaszkodik lapunknak egy területfejlesztési szakember.

Területfejlesztésre egyébként az uniós által is finanszírozott célokra túl nem igen lesz forrás. A hazai fejlesztési források nagy részét ugyanis elviszi a társfinanszírozás. Mivel pedig a költségvetésben várhatóan a konvergencia céloknak lesz alárendelve minden, még kevesebb külön pénzre lesz esély. A cél- és címzett támogatások egy része idén még megmarad, de hogy lesz-e más jövőre a 2007-es költségvetés tervezésénél derül majd ki az ősszel. Ezért is fontos, hogy a hasonló problémákkal küszködő több új tagállammal együtt sikerült kiharcolni, hogy az EU engedélyezze uniós segélyek felhasználását olyan célokra, mint például a panelrehabilitáció vagy a városi, elővárosi közlekedés.

Az önkormányzati minisztérium vezetése

Lampert Mónika

miniszter

Dr. Újhelyi István

államtitkár

Dr. Szaló Péter,

területfejlesztési és építészeti
szakállamtitkár

Sára János,

a Területfejlesztési Főosztály
vezetője

Dr. Tompa Géza,

a Területrendezési és Tervezési
Főosztály vezetője

Fegyverneki Sándor,

az Építészeti és Településrendezési
Főosztály vezetője

Szűcs Mihály,

a Területi Koordinációs Titkárság
vezetője

Dr. Bujdosó Sándor,

önkormányzati és lakásügyi
szakállamtitkár

Dr. Bekényi József,

az Önkormányzati Főosztály
vezetője

Dr. Balázs István,

a Közigazgatási Hivatali,
Jegyzői és Hatósági Főosztály
vezetője

Deli Erika,

az Önkormányzati Gazdasági
Főosztály vezetője

Csider László,

a Lakásügyi Titkárság vezetője

Dr. Virágh Rudolf,

közjogi és koordinációs szakál-
lamtitkár

Zsinka András,

a Humán erőforrás és Civil kap-
csolati Főosztály vezetője

Dr. Horváth István,

a Jogi Főosztály vezetője

Rytkó Emília,

a Választási Főosztály vezetője

Szoeke Irma,

a Pénzügyi Erőforrás-gazdálko-
dási Főosztály vezetője

Dr. Bán László,

az Ellencserzési Titkárság
vezetője

Dr. Dsupin Ottó,

a Védelmi Titkárság vezetője

Györgydeák Péter,

a Nemzetközi Titkárság vezetője

Dr. Somogyi Zoltán,

turisztikai szakállamtitkár

Dr. Kovács Miklós,

a Turisztikai Főosztály vezetője

„Kezdeményezni fogjuk az Európa-politika felülvizsgálatát”

– beszélgetés Iván Gáborral, a Külügyminisztérium új európai igazgatójával –

Szeptemberben kezdeményezi a Külügyminisztérium az eddigi Európa-politika felülvizsgálatát. Erről, illetve arról is kérdeztük Iván Gábort, hogy mennyiben változik az európai ügyek koordinációja azáltal, hogy megszűnt önállóan létezni az Európai Ügyek Hivatala, amelynek gárdája beolvadt a külügyminisztériumba.

A Parlamentben, az európai ügyek bizottsági meghallgatásán említette, hogy kezdeményezni fogják az Európa-politika felülvizsgálatát. Miért és milyen irányú változtatásokra van szükség?

Nem gyökeres változtatásra van szükség, csak arra, hogy a csatlakozás óta eltelt időszak tapasztalatai alapján, illetve az előttünk álló kihívások tükrében újrafogalmazzuk egyes célkitűzéseinket. A fő elemek közül megemlíteném, hogy Magyarországnak egy, az EU széttagozódásának megakadályozására törekvő politikát kell folytatnia. Határozottan törekednünk kell arra, hogy az EU össze tudja hangolni a szociális modell megőrzésének és a gazdasági versenyképesség időnként egymásnak ellentmondó érdekeit azért, hogy az EU következetes és sikeres politikát folytasson mind a külső, mind a belső versenyt illetően, vagy hogy megvizsgáljuk, mikor kell a fogyasztók érdekeinek érvényesülnie akár a vállalkozók kárára is az uniós jogalkotásban. Ezen kívül 2008-2009-ben megtörténik az uniós költségvetés struktúrájának felülvizsgálata, amely számos közösségi politika átalakítását is jelenti. Ezért meg kell határoznunk, hogy melyek azok a politikák, amelyek megőrzéséért síkra kell szállnunk ahhoz, hogy Magyarország megőrizhesse pozícióit, és hogy mely változtatásokat tartunk mi is szükségesnek, és milyen új területeken szeretnénk közösségi szintű politikát is kialakítani, mint például az energia vagy az innováció. A stratégia része a 2011-es magyar EU-elnökségre való felkészülés is.

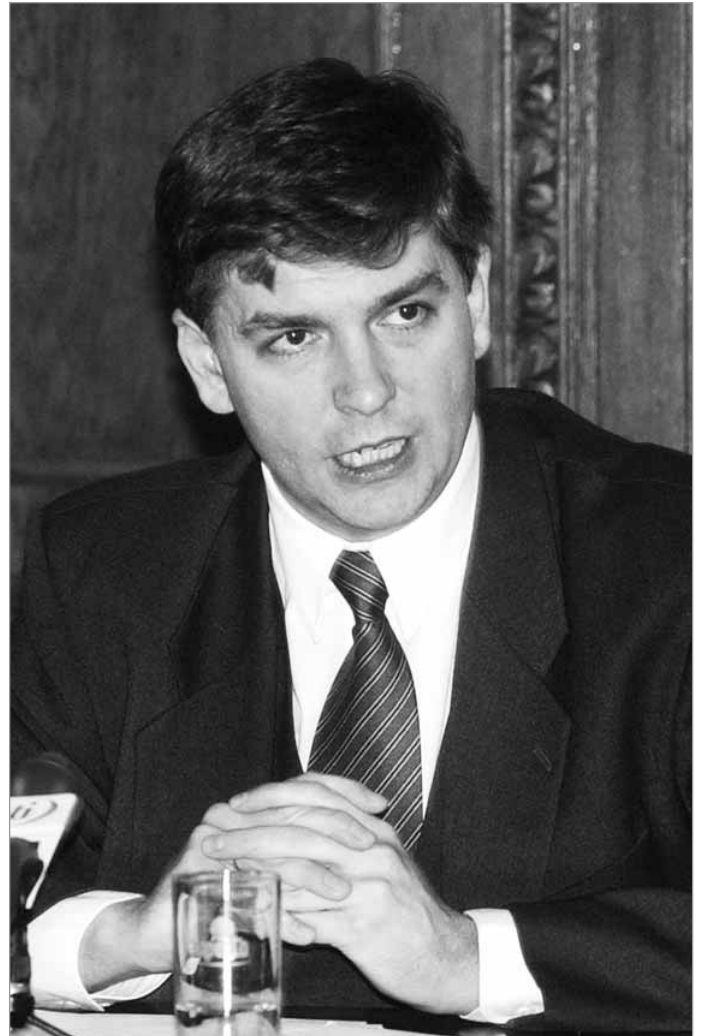
Decemberig dönteni kell arról, hogy korlátozzuk-e a román és bolgár polgárok magyarországi munkavállalását. Van ilyen terv?

Erről ma még korai nyilatkozni. Először Románia és Bulgária jövő évi csatlakozásáról kell a döntésnek megszületnie. Ezt követően a Szociális és Családügyi Minisztériummal közösen olyan javaslatot fogunk megfogalmazni, amely egyaránt figyelemmel lesz a határon túli magyarok érdekeire, a hazai foglalkoztatási helyzetre, valamint a magyar gazdaság és az uniós belső piac működésének érdekeire.

Említette, hogy a régi-új tagállamok közötti törésvonal felszámolása érdekében hazánk állandóan változó szövetségekre törekszik. Mi lehet a helye akkor a Visegrádi Négyeknek?

Ezt úgy pontosítanám, hogy az uniós napirenden levő kérdésekben mindig más és más érdekszövetségek jönnek létre, nincsenek nagy állandó koalíciók. De a V4-eknek is megvan a szerepük. A költségvetés vitája is megmutatta, hogy ha jól beazonosítható, közös érdekek vannak, akkor együtt jó érdekérvényesítésre vagyunk képesek.

Azt mondta, hogy a hazai uniós döntés-előkészítési struktúrán nem akar alapvetően változtatni, de a szakmai szintet meg kell erősíteni. Ez mit jelent: személycseréket, létszámbővítést?

IVÁN GÁBOR

Szó sincs róla. Én csak arra fogom kérni a szakállamtitkár kollégákat, hogy az európai tárcaközi koordinációs bizottság alatt működött szakértői csoportok úgy végezzék a munkájukat, hogy szakmai szinten eldönthető kérdéseknek ne kelljen feljebb kerülniük politikai szintre.

Amíg a Miniszterelnöki Hivatalban önálló hivatalként működtek, könnyebben utasíthatták a tárcákat arra, hogy időre készüljenek el állásfoglalásaikkal. Az, hogy főosztályokként betagozódtak a Külügyminisztériumba, nem teszi súlytalanabbá Önöket?

A névváltoztatással a felelősségi körünk nem változik. A főosztályok ugyanazokat a feladatokat látják el, mint amelyeket az Európa-ügyi hivatal látott el. Amikor a Miniszterelnöki Hivatalban dolgoztunk, akkor sem utasításokat adtunk, hanem megkértük a minisztériumi kollégákat, hogy tartsák be a közösségi döntéshozatal határidejét. Ez a feladatunk és ez a profilunk nem fog változni, továbbra is kérni fogjuk a tárcákat, s az a kényszer is megmarad, hogy a közösségi döntéshozatal minden lépcsőjéhez szülessen meg a magyar álláspont, s ennek tiszteletben tartását ki is hajtuk belőlük.

Rockenbauer Nóra

Aditus-projektek

Rovatunkban a tanácsadók által elkészített és menedzselte projektek közül válogatunk.

A szociális ellátó hálózat fejlesztése Kaszaper-Pusztaszőlősen

Kaszaper község Békés megye déli részén elhelyezkedő, 2057 lakosú település. Ipari üzemei nincsenek, a település méretéből adódóan a kereskedelmi-szolgáltatási szektor munkaerő-felvevőképessége is viszonylag szűk, így a lakosság fő jövedelemszerzési forrása a mezőgazdaság. Munkalehetőséget biztosítanak a közeli városok is a munkavállalók kis részének, de ezek az álláslehetőségek gyakran csak rövidtávra szólnak. A település munkanélküliségi adatai a korlátozott lehetőségeket tükrözik, mert míg az országos területi mutató országosan 6,35%, Békés megyében 8,28%, addig Kaszaperen 10,21%. A nyári hónapokban a mezőgazdasági munkák beindulásával ez az érték némileg csökken.

A MEGLÉVŐ SZOCIÁLIS HÁLÓZAT

A településen két magánvállalkozásban üzemeltetett, és egy önkormányzati tulajdonú idősgondozási létesítmény üzemel. Ez a tény önmagában is alátámasztja, hogy a település és a kistérség többi települése is hasonló gondokkal küzd, azaz előregedő a népesség. Ezen kívül jellemző az is, hogy a helybeli időskorúak gyermekei távol találnak munkát, így a szülők gondozásában nem tudnak részt vállalni. Hiába Orosháza és Mezőkovácsháza viszonylagos közelsége, ha az egykori munkahelyek döntő többsége megszabta az ingázóktól. A vizsgált időszakban a faluban 118 regisztrált munkanélkülit tartott nyilván a munkaügyi központ, akik közül 60 fő nő. A gyesen, gyeden lévők száma 130 fő.

Kaszaper legnagyobb munkáltatója gyakorlatilag a települési önkormányzat, amely a munkanélküliség csökkentése érdekében az inaktív munkavállalók számára közcélú, közhasznú programok keretében szervez munkát. Ez azonban átmeneti, és nem hosszú távú megoldás, valamint a feladatok természetéből adódóan (településfenntartás, út-, csatorna-, épület-karbantartás, stb.) többnyire erős fizikumot igénylő, férfiak számára szervezett munkák, amelyekbe a nők bevonása csak korlátozottan lehetséges. A nők foglalkoztatására alkalmas munkahelyek általában szakképzettséget igényelnek, ezen álláshelyek száma korlátozott, a szakképesítés nélkül ellátható feladatokra a státuszok betöltöttek. A település munkaerő-piaci helyzete a mindenkori gazdaság és az itt élő vállalkozások, valamint az önkormányzat lehetőségeitől függ. A gazdaság élénkítésére, befektetők keresésére, munkahelyteremtésre tett kísérletek eddig döntő eredményt nem hoztak, a térség elmaradottsága és az infrastruktúra (elsősorban az úthálózat) fejletlensége miatt.

Kiugrás ezen a területen a szociális szférában képzelhető el, ezért hozott létre a települési önkormányzat egy közhasznú társaságot, amely ellátja a szociális feladatokat. A közhasznú társaság házi gondozó-szolgálatot, illetve a Kaszaperhez tartozó Pusztaszőlősen 14 férőhelyes idősek otthonát működtet.

A létesítmény bővítésére az önkormányzat jelentős összeget nyert el a Békés Megyei Területfejlesztési Tanácstól, de a megnövekedett feladatokhoz döntően szakképzett női munkaerő szükséges, amely a településen nem állt rendelkezésre. A közhasznú társaság ezért a női munkaerő képzésére, és a munkaerőpiacon való elhelyezkedésének segítésére pályázatot dolgozott ki, és nyújtott be a HEFOP/1.3.1-05/1 számú intézkedésére.

A PROJEKT CÉLJA

A projekt célja, hogy a pusztaszőlősi településrészen található bentlakásos idősek otthonához kapcsolódó bővítés üzembe helyezését követően megfelelően képzett személyzet álljon az intézmény rendelkezésére. A fejlesztés során 8 fő szociális gondozó és ápoló, 7 fő házi segítségnyújtó kiválasztása, majd képzése történik meg. A képzés során általános munkavállalói, személyiségfejlesztési tréningben vesznek részt, általános számítógépkezelési ismeretekre tesznek szert, majd az alkalmasságuknak és motivációjuknak megfelelő képzésben részesülnek. A képzésben részesülő nők segítő szolgáltatást vehetnek igénybe annak érdekében, hogy a gyermeknevelés, háztartásvezetés során gondjaik ne legyenek, illetve családterápiás ellátásban részesülhetnek. A képzés eredményeként a közhasznú társaság 5 fő szociális gondozót és 2 fő házi segítségnyújtót kíván alkalmazni az elkészült új szárny működtetése során. A meglévő, működő gondozási intézmények legnagyobb hiányossága a szakképzett munkaerő. A közelben azonban nincs olyan iskola, amely a helyi igényekhez és célcsoporthoz igazodva tudna továbbképzési lehetőséget biztosítani. Így a képzés helyi megvalósítása nagy vonzerő. A célcsoport így nagyobb eséllyel indul neki a képzésnek.

A projekt tervezése során az önkormányzat adataira, tapasztalataira, illetve a célcsoport tagjaival történt előzetes beszélgetés során kiderült, hogy a munkába állást eddig több tényező nehezítette meg, amelyre a projekt megoldásokat kínál. Általánosságban a *szakképzettség hiánya* döntő, mert a térségben kevés a munkahely, így az érettségivel rendelkezők számára sem könnyű az elhelyezkedés. Nehezítő tényező továbbá a *munkaidő-beosztás*: a szakképesítést nem igénylő munkakörökben jellemző a több műszakos beosztás, illetve ezzel párhuzamosan a folyamatos munkarend, a hétvégi munka. Tekintettel arra, hogy a célcsoport tagjai döntő részben 35 év alatti, óvodás, vagy kisiskolás gyermeket nevelő anyák, a gyermekek elhelyezése, illetve óvodába-iskolába indítása – egyéb segítség híján – nem megoldható. A célcsoport előzetesen kiválasztott tagjainak megkérdezésekor kiderült, hogy a szakképzetlen nők szívesen tanulnának és szereznének szakmát abban az esetben, ha ez nem jelent a családi költségvetésükre nagy megterhelést. Fontos tényezőként jelölték meg – mint a tanulás gátját – az utazási nehézségeket, amely a tanítási idővel együtt már olyan mértékű leterheltséget jelent, amelyet – legyen szó fiatalokról, vagy 40 év felettiekről – a kisgyermekek mellett nem tudnának vállalni. A szociális területen szerzett végzettség, illetve ismeretek a megkérdezettek szerint hasznosíthatók a családi életben és növelheti a munkába állási esélyeiket.

A projekt újszerűsége abban rejlik, hogy a meglévő problémákra olyan megoldásokat keresünk, amelyre eddig még nem volt lehetőség és példa sem a településen. A támogatási szerződés megkötését követően a projekt megvalósítása megkezdődött a képzésben részt vevők kiválasztásával. A képzések szeptember hónapban kezdődnek.

Petri Márta
tanácsadó
Aditus Kft.

PÁLYÁZNI MUSZÁJ, MÉG AZ ÖNKORMÁNYZATOKNAK IS

A rovatunkban feldolgozott témákkal az önkormányzati vezetőknek szeretnénk segítséget nyújtani. Információ: Makai Attila 06 (1) 354-1638, aditus@aditus.hu

Megkezdődött az Új Magyarország Fejlesztési Terv társadalmi vitája

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv legfontosabb fejlesztési dokumentuma lesz a 2007 és 2013 közti időszakban. Hazánk a fenti időszakban mintegy 22 milliárd euró nagyságrendű európai uniós támogatásra lesz jogosult az Unió kohéziós politikájának keretei közt. E forrásokat egészíti ki az uniós támogatásokhoz kapcsolódó, a magyar költségvetés forrásaiból származó társfinanszírozás, illetőleg az egyes intézkedések és programok kedvezményezettjei által biztosított saját erő. Ezt a támogatás tömeget egészíti ki az Európai Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Alap Magyarországnak biztosított 3 milliárd euró támogatása. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (UMFT) e források felhasználásának alapvető és elsődleges dokumentuma. A Fejlesztési Terv tervezete az Európai Unió Bizottságának jóváhagyását követően válik „élő” dokumentummá; az egyes operatív programok és intézkedések csak ezt követően nyílhatnak meg a hazai kedvezményezettek és projektgazdák előtt. Maga a tervezet a tervek szerint 2006. októberében kerül a Bizottság elé. Augusztusban kezdődött és szeptember közepéig tart az UMFT „társadalmi vitája”, melynek keretei közt a potenciális kedvezményezettek javaslatokat és kiegészítéseket fogalmazhatnak meg a tervezettel kapcsolatban.

A fejlesztési terv társadalmi vitája nem új intézmény hazánkban. A 2004 és 2006 között futó Nemzeti Fejlesztési Terv programozási időszakában már sor került hasonló társadalmi egyeztetésre. 2003-ban e vita keretei közt nyerte el végleges formáját a ma ismert Nemzeti Fejlesztési Tervünk, amelynek forrásai napjainkra már csaknem teljes egészében „gazdára” találtak. A fejlesztési tervhez kapcsolódó társadalmi vitát maga az Európai Unió teszi kötelezővé az állami szféra számára. Enélkül a terv brüsszeli elfogadása, jóváhagyása lehetetlen lenne. A társadalmi vita alapvetően négy nagyobb összetevőből épül fel.

A Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (amely a kormányzati struktúrán belül felelős az UMFT előkészítéséért és koordinálásáért) augusztus elején mintegy négyezer, a legkülönbözőbb szférákban működő civil, társadalmi és szakmai szervezetnek küldte meg a felkérést a társadalmi vitában való részvételre. E szervezeteknek lehetőségük van véleményezni az UMFT szövegtervezetét és módosításokat javasolni annak egyes részei vonatkozásában. Augusztus 20-a után élő egyeztetések, fórumok kezdődnek a társadalmi, gazdasági és tudományos élet szereplőivel, ahol konferenciákon, munkamegbeszéléseken, workshopokon nyílik előben lehetőség hozzászólni, javaslatokat megfogalmazni az UMFT tervezetéhez kapcsolódóan. Ezzel párhuzamosan szeptember közepéig a kormányzat a makrofórumokkal is egyeztetést tart. Ennek keretei közt hivatalos egyeztetések kezdődnek a kormányzat (konkrétan a miniszterelnök és a fejlesztéspolitikai kormánybiztos, valamint a Fejlesztéspolitikai Irányító Testület tagjai) és az Országos Érdekegyeztető Tanács, a Gazdasági és Szociális Tanács, az Országos Környezetvédelmi Tanács, az Országos Területfejlesztési Tanács és a Magyar Tudományos Akadémia testületei közt. Maga a társadalmi vita nem csupán szervezett keretek közt zajlik. Az egyes állampolgároknak is módjuk és lehetőségük van kifejteni álláspontjukat és véleményüket az UMFT-vel és a benne található tervezett prioritásokkal és fejlesztési tengelyekkel kapcsolatban. A fejlesztési koncepciókkal kapcsolatos véleményét és javaslatát bárki megküldheti a Nemzeti Fejlesztési Ügy-

nökség számára. Szeptember 4-ig a hozzászólásokat az NFÜ postacímén, illetve egy kifejezetten erre a célra létrehozott mail címen (valasz@meh.hu) várják, amelyeket ezt követően dolgoznak fel és értékelnek az Ügynökség munkatársai. A társadalmi vita során beérkezett észrevételeket alapján az NFÜ módosítási javaslatokat készíti az eredeti tervezetben. E módosításokat az egyes szakminisztériumok apparátusa véleményezi. A minisztériumok által feldolgozott és véleményezett módosításokat végül a kifejezetten erre a célra létrejött Tárcaközi Operatív Bizottságban vitatják meg, melynek alapján (a tervek szerint szeptember közepén-végén) a Fejlesztéspolitikai Irányító Testület konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a társadalmi vita és az ezt követő kormányzati egyeztetési folyamat eredményeképpen. Ezt követően történik meg a dokumentum véglegesítése, majd ennek alapján a parlamenti pártok parlamenti vitanap keretei közt alakítják ki álláspontjukat a módosított UMFT tervezettel kapcsolatban. A Parlament ajánlásaival kiegészült dokumentumot a Kormány véglegesíti és (a tervek szerint) október elsején küldi meg Brüsszelbe az Európai Bizottságnak.

Az egyes operatív programok véglegesítése az UMFT brüsszeli elfogadását követően lehetséges. Az operatív programok vonatkozásában (várhatóan október hónapban) külön-külön társadalmi vita kezdődik. Természetesen e társadalmi vita már korántsem lesz olyan széleskörű, mint az UMFT esetében. Az egyes ágazati operatív programok társadalmi vitája a szakmai szervezetek és az adott ágazatban működő szervezetek részvételével kerül megvalósításra, míg az önálló regionális operatív programok értelemszerűen az adott régióban tevékenykedő szervezetek bevonásával. A tervek szerint az operatív programok végső változata 2006. november hónapban kerül megküldésre Brüsszelnek. Amennyiben az Európai Bizottság jóváhagyja e dokumentumokat is, megkezdődhet az egyes operatív programok programkiegészítő dokumentumainak összeállítás, melyek már az utolsó lépések egyikét jelentik a 2007-ben megjelenő konkrét pályázati lehetőségek meghirdetéséhez. A tervek szerint az egyes operatív programok intézkedései alatt futó pályázati felhívások 2007 első negyedévében kerülnek meghirdetésre. Természetesen számolhatunk azzal a jelenséggel, melynek 2004-ben voltunk tanúi. Ez nem más, mint az egyes pályázatok lépcsőzetesen történő megjelentetése, ami egy-két hónap különbséget eredményezhet az egyes operatív programokhoz kapcsolódó pályázatok meghirdetésének időpontjában. Összegezve; az UMFT társadalmi vitája hozzáegítheti a fejlesztési dokumentum tervezőit ahhoz, hogy a meghatározásra kerülő fejlesztési prioritások és tengelyek valóban elérjék a hosszú- és középtávra tervezett célkitűzéseket. A foglalkoztatás bővítése, valamint a tartós gazdasági növekedés megteremtése (melyek az UMFT deklarált fő általános célkitűzései) csak úgy érhetők el, ha a rendelkezésre álló forrásokat az UMFT és a hozzá kapcsolódó operatív programok rugalmasan, kiszámíthatóan és a fenntarthatóság figyelembe vételével alakítja. Mindez nem lehet sikeres a potenciális pályázó szervezetek/jövőbeni kedvezményezettek tervezési folyamatba történő bevonása nélkül. A fejlesztéspolitika funkciója (az UMFT alapján) a gazdaságban és a társadalomban meglévő energiák mozgósítása és nem helyettesítése. Az egyes programoknak és intézkedéseknek a magántőkét, magánforrásokat is mobilizálni kell a minél nagyobb hatékonyság és multiplikáció érdekében. Társadalmi vita nélkül a 2007 és 2013 közti fejlesztéspolitikát meghatározó UMFP célját és társadalmi rendeltetését nem érhetné el.

Makai Attila vezető tanácsadó, Aditus Kft.

Kultúra: mire számíthatunk a 26,2 milliárd euróból?

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv a kultúra szemszögéből

A kormány 2006. augusztus 1-jén ismét társadalmi vitára bocsátotta a 2007 és 2013 között hazánkba érkező európai uniós fejlesztési források felhasználásának tervét. Az Új Magyarország Fejlesztési Terv névre keresztelt dokumentumot a nyári uborkaszezon ellenére egy nap alatt közel háromezren töltötték le. Rövid összefoglalónk célja, hogy bemutassuk, milyenek a kultúra kilátásai, mennyi pénzre számíthatnak kulturális területen dolgozók 2007 és 2013 között. Egyben célunk az is, hogy felhívjuk a területen dolgozók figyelmét: a Nemzeti Fejlesztési Ügynökség 2006. szeptember 4-ig várja a véleményeket, észrevételeket.

A HÁTTÉR

Európai uniós csatlakozásunk óta számos új fogalommal, rövidítéssel találkozhatott a támogatások iránt oly fogékony kulturális szektor. Strukturális Alapok, ESZA, NFT, AVOP, ROP, HEFOP – csak egy pár azok közül a varázsszavak közül, amelyek a belépőt jelenthették az európai uniós fejlesztési források világába. Az EU költségvetési kerete hétéves periódusokban működik, a 2000-ben kezdődött, jelenleg is tartó ciklusba hazánk az utolsó bő 2,5 évre csatlakozott. A következő ciklus 2007-ben kezdődik és 2013 végéig tart.

Az Európai Unió költségvetésén belül a mezőgazdaság mellett a regionális fejlesztés az egyik legjelentősebb tétel. A 2007-es teljes költségvetés közel 43%-át költik a kohézió, a versenyképesség és a foglalkoztatottság javítására, amely 54,3 milliárd eurónak (14-15.000 milliárd forint) felel meg. Magyarország 2007 és 2013 között összesen 22,4 milliárd euró uniós fejlesztési támogatást kap, amely 15% hazai kormányzati társfinanszírozással egészül ki, így összesen közel 7000 milliárd forint áll majd rendelkezésre a különböző fejlesztésekre.

Ezeknek a fejlesztéseknek a célját, irányát, kedvezményezettjeit természetesen nem az EU nevezi meg vagy jelöli ki, hanem mindig az adott országra bízta: határozza meg a problémás területeit, a fejlesztendő ágazatokat. Így tehát a magyar kormány feladata ki-dolgozni azt a tervet, amely a szükséges brüsszeli egyeztetéseket követően az ország európai uniós forrásainak sorvezetője lesz az elkövetkezendő hét évben.

A dokumentum neve: **Új Magyarország Fejlesztési Terv.**

MI A KÖVETKEZŐ LÉPÉS?

Az Új Magyarország Fejlesztési Terv (ÚMFT) jelenlegi változata még nem végleges. A tervezést koordináló Nemzeti Fejlesztési Ügynökség (NFÜ) 2006. szeptember 4-ig várja az észrevételeket. Célszerű tehát az anyagot megismerni és amennyiben a kultúrát érintő részekkel kapcsolatban az érintetteknek véleményük van, azt a www.nfu.hu honlapon foglaltaknak megfelelően juttassák el az illetékeseknek.

Ami a tervezést illeti, az egyeztetés egy hosszas, 2004-ig visszanyúló előkészítési folyamatra nyúlik vissza. A kulturális szektornak már több ízben lehetősége volt véleményét kifejezni. Ilyen alka-

lom volt 2005. november 7-én a kulturális tárca és a Magyar Művelődési Intézet közös szervezésében megtartott, *A Kultúra gazdaságtana, a kultúra és a gazdaság kapcsolata* című tanácskozás, de meg is írhatták véleményüket a 2006. február 28. és április 3. között a Miniszterelnöki Hivatal honlapjára. Az ÚMFT szerint 4900 társadalmi, szakmai, civil és helyi szervezet kapott közvetlen felkérést a dokumentum vitájában való részvételre, a dokumentumot mintegy 30 ezren töltötték le, közülük pedig 470 szervezet juttatta vissza a dokumentummal kapcsolatos véleményét. Pár észrevétel és kitöltött kérdőív még elérhető az NFÜ honlapján ám a véleményeket visszaküldők közt kulturális szervezetet csak elvétve találunk.

Az ÚMFT-t a tervek szerint az Országgyűlés 2006. szeptember 18-án megvitatja, a Kormány pedig a végleges változatot 2006. október 1-jén nyújtja be az Európai Bizottságnak.

AZ ÚMFT-RŐL ÁLTALÁBAN

A logikusan felépített ÚMFT bő 130 oldalban bemutatja az ország gazdasági és társadalmi helyzetét mint a stratégia alapját, a stratégia részeként megjelöli az ország átfogó és konkrét céljait, majd felvázolja a megvalósítandó operatív programokat, végül kitér a végrehajtás intézményrendszerére.

Az ÚMFT kereteket kijelölő dokumentum azonban még nem tartalmaz konkrét projekteket. Az intézkedéseket és projekteket bemutató ágazati és területi operatív tervek véglegesítésére október végéig kerül sor.

A KULTÚRA AZ ÚMFT HELYZETÉRTÉKELÉSÉBEN

Az ÚMFT-ben a helyzetértékelés során az ország állapotát számos oldalról bemutatják. Elemzést találunk a kockázatokkal terhelt gazdasági növekedésről, a gazdasági szerkezet kérdéséről, a munkanélküliség/foglalkoztatottság problémájáról, mint ahogy a növekvő területi különbségekből adódó gondokról is. A leírás mindössze három helyen említi közvetlenül a kultúrát: a kulturális értékekhez való hozzáférés, az épített örökség problémái és egyes régiók kulturális turisztikai lehetőségei kapcsán.

Az ország társadalmi helyzetének, ezen belül a tudáshoz, a kultúra értékeihez való hozzáférés értékelése kapcsán a dokumentum megállapítja, hogy hazánk a különféle művészeti ágak területén gazdag szellemi-kulturális örökséggel rendelkezik. „Zenei, képzőművészeti és színházi kultúránk ismert és elismert. Jelentősek népművészeti értékeink, hagyományaink.” Kulturális örökségünket meglátásuk szerint jobban kell hasznosítanunk, mert a keményen megfogalmazott kritika szerint gyengék az új kulturális tevékenységre, innovációra sarkalló módszerek és megoldások. „A kulturális intézmények részben újratemelik a passzivitást, az új kezdeményezések pedig elszigeteltek maradnak.” A szellemi kulturális örökség területén a legfőbb cél a kultúrához való hozzáférés javítása, mert bár a kulturális intézményekkel való területi lefedettség jó, „jelentős egyenlőtlenségek vannak a kulturális lehetőségekhez, a közművelődési szolgáltatásokhoz való hozzáféréseben a falvak és a városok között”. S a jó lefedettség el-

lenére sem tudják az intézmények „*kellő mértékben kihasználni a kultúra társadalmi felzárkózást elősegítő, kreativitást megalapozó, a társadalmi közeget aktivizáló lehetőségeit.*”

A helyzetértékelés ugyancsak kitér a környezeti értékek deficitjeinek tárgyalásakor a komoly értékkel bíró, de *súlyos feladatok előtt álló épített környezetünkre*. A dokumentum egyenesen veszályban látja épített örökségünket, mivel a II. világháborúban és azt követően a kulturális szempontból értékes *épületek nagy része komoly károkat szenvedett*, és ezek egy jelentős részét a tulajdonosok azóta sem tudták teljesen helyrehozni. „A kulturális értéket képviselő történeti épületek – vagy akár teljes városok – sok esetben csak terhet jelentenek a fenntartó számára, míg a közszolgáltatásokhoz kapcsolódó vagy turisztikai célú hasznosításukra gyakran nincs, vagy csak részlegesen van megoldás.” Az ÚMFT stratégiai szempontból komoly lehetőségeket lát egyes *leromlott városrészek és vidéki térségek újjáélesztésében*. Hiszen a térségek újjáélesztése, az új városi funkciók megjelenése kedvezően hat a lakosság életminőségére és a gazdasági lehetőségek bővülésére.

Végül a *Dél-alföldi és a Dél-dunántúli régió* strukturális átalakítása kapcsán a többi régiótól való relatív lemaradás leküzdésének eszközéül a *turizmust* jelölik meg kiaknázandó potenciálként, ezen belül kiemelve a két régió gazdag kulturális örökségét, s hogy „2010-ben a Dél-dunántúli régió központja, Pécs lesz Európa egyik kulturális fővárosa”.

A KULTÚRA HELYE A HORIZONTÁLIS POLITIKÁKBAN

A felállított stratégia az előbbiekben vázolt helyzetértékelésben feltárt gondok és hiányosságok felszámolására, illetve adottságok kiaknázására épül. A fejlesztéseket *két területre* kívánják összpontosítani: egyrészt a *foglalkoztatás bővítésére* másrészt a *tartós növekedés elősegítésére*. A célokon belül kiemelt figyelmet kívánnak fordítani *két horizontális politikára: a környezeti és társadalmi folyamatok fenntarthatóságára* illetve a *kohézió erősítésére*.

A *fenntarthatóság* fogalma egyaránt kiterjed a környezeti, makrogazdasági, és a társadalmi folyamatokra. A fenntarthatóságon belül röviden megemlíti a kultúrát, az épített kulturális örökség megővését a környezeti fenntarthatóság elemeként, illetve a kulturális nevelést, mint a társadalmi folyamatok fenntarthatóságához kapcsolódó folyamatot.

A *kohézió erősítése* alatt mind a gazdasági, mind a társadalmi – és ezen belül esélyegyenlőségi – különbségekből adódó problémák leküzdése értendő. Ennek kapcsán a területi kohézió legfőbb leteleményeseinél, a régióknál merül fel a kulturális örökséggel és erőforrásokkal fenntartható módon történő gazdálkodás, amely tovább erősíti a helyi lehetőségeket. A területileg kiegyensúlyozott fejlesztések esetében pedig alapelv, hogy „meg kell teremteni a közkinccset képező természeti és kulturális értékek, illetve a közszolgáltatások elérhetőségének, hozzáférhetőségének és akadálymentesítésének feltételeit.”

A KULTÚRA A PRIORITÁSOKON BELÜL

A fentebb vázolt átfogó fejlesztési célok és horizontális politikák megvalósítására hat tematikus és területi prioritást határoznak meg:

1. gazdaságfejlesztés;
2. közlekedésfejlesztés;
3. társadalmi megújulás;
4. környezeti és energetikai fejlesztés;
5. területfejlesztés;
6. államreform.

Operatív program	min. (mrd Ft)	max. (mrd Ft)
Gazdaságfejlesztés	588	882
Közlekedés	1361	1802
Emberi erőforrás fejlesztése	810	1027
Közigazgatás megújítása	34	43
Közzolgáltatások korszerűsítése	33	141
Humán infrastruktúra	359	634
Környezet, energia	1037	1430

E hat prioritáson belül háromban közvetlenül is találkozhatunk kulturális fejlesztésekkel, s bár a többiben nem említik meg a kultúrát, ez korántsem jelenti azt, hogy azokban ne lennének kulturális lehetőségek. Gondoljunk például az államreformra, amely nyilván külön megjegyzés nélkül a kulturális közigazgatásra is vonatkozik. A továbbiakban a kultúrát közvetlenül is tárgyaló három prioritást tekintjük át.

A TÁRSADALMI MEGÚJÍTÁS KULTURÁLIS VETÜLETE

Az ÚMFT szerint a társadalmi megújulást számos „beavatkozási csoport” szolgálhatja. Ilyen a foglalkoztathatóság, az alkalmazkodóképesség javítása, az oktatási rendszer átalakítása, de ilyen a kultúrát is megemlítő *társadalmi részvételnek*, illetve a *humán infrastruktúra fejlesztésének* csoportja is.

A *társadalmi részvétel* fokozásával, szolgáltatások és programok fejlesztésével kívánják javítani a társadalom fokozott támogatását igénylő csoportok életesélyeit, életfeltételeit. Programok jönnek létre a szegénység csökkentésére, támogatni szeretnék a közösségek megújulását és önszervező képességük erősödését, továbbá kiemelt program lesz a gyermekszegénység csökkentése. A társadalmi részvétel erősítéséhez viszont ugyanúgy nélkülözhetetlen a *kulturális tőke erősítése* is. „Éppen ezért e célok elérésének eszközei közé tartozik a *szociokulturális szolgáltatások fejlesztése, a kulturális vidékfejlesztés, valamint a kulturális alapszolgáltatások hozzáférhetőségének* javítása.”

A *humán infrastruktúrát* a reformokhoz illeszkedve kívánják fejleszteni, mert az emberi erőforrások fejlesztését célzó beavatkozások sikeréhez a kapcsolódó infrastrukturális fejlesztések támogatása is szükséges. A közoktatás reformja, a javuló egészségügyi, szociális állapotok és a kiépülő szociális ellátórendszer mellett támogatni fogják az intelligens tanulási környezet kialakítását, ezen belül „az egyetemi innovációs központokat, az ipa-

ri-technológiai parkokat, a konferenciaközpontokat, valamint a közösségi célokat szolgáló tereket – például az intelligens könyvtárakat, a sport- és rekreációs létesítményeket”. Kiemelik a helyben elérhető kulturális alapszolgáltatásokat nyújtó *intézményhálózat infrastrukturális fejlesztésének fontosságát*, mivel az a szociokulturális szolgáltatások megalapozására, a társadalmi részvétel lehetőségének biztosítására, a képességek fejlesztésére, a tudásbővítésre, valamint az értékekhez való hozzáférést biztosító fizikai környezet fejlesztésére irányul.

A KÖRNYEZETI ÉS ENERGETIKAI FEJLESZTÉS KULTURÁLIS VETÜLETE

A környezeti és energetikai fejlesztéseket egyes környezeti (pl. egészséges és tiszta települések szemlélete, környezetbiztonság növelése) és környezetbarát energetikai fejlesztések szolgálják.

A tiszta és biztonságos települések EU által kötelezően előírt normáin túl megemlítik, hogy a városi és mezőgazdasági *térségek számára az épített környezet rehabilitációja, a település és táj harmonikus kapcsolata* egyaránt fontos. „Ez a barnamezős területek revitalizációját éppúgy magában foglalja, mint a történeti tájak megőrzését, az épített környezet védelmét, a történelmi településközpontok értékőrző megújítását vagy éppen a településkép és a tájkép védelmét.” A környezetbiztonság növelése, azaz az árvizek és belvizek elleni védekezés, valamint a vízjárással összefüggő más károk megelőzése hozzájárul a kulturális értékek megőrzéséhez.

A TERÜLETFEJLESZTÉS KULTURÁLIS VETÜLETEI

A területfejlesztés célja az ÚMFT szerint a felzárkózás és a versenyképesség javítása. A fenntartható térségfejlődéshez a régióknak a jelenleginél erőteljesebben kell kihasználniuk adottságaikat, amelyet együttműködő, kiegyensúlyozott városhálózat kell segítsen. A központoknak kijelölt „fejlesztési pólusok” egyik *kiválasztási szempontja* a K+F, a gazdasági és társadalmi tényezők mellett az volt, hogy *magasabb igényeket is kielégít-e a kulturális kínálat*.

Az egyes *pólusokban* más és más lesz a fejlesztés alapja. Debrecenben „a tudás iparosítása”, Miskolcon „Technopolis”, Szegeden „Biopolis”, Győrött „Autopolis”, Pécsen pedig „az életminőség pólusa”, azaz a *kulturális és környezetipar támogatása* áll a középpontban.

Operatív program	min. (mrd Ft)	max. (mrd Ft)
Dél-Alföld	196	213
Dél-Dunántúl	170	185
Észak-Alföld	256	277
Észak-Magyarország	237	258
Közép-Dunántúl	134	145
Közép-Magyarország	418	451
Nyugat-Dunántúl	121	132

Az egyes térségek, régiók eltérő adottságaikból adódóan meg lehetőségen különböző fejlődési lehetőségekkel rendelkeznek, így a kultúra szerepét is eltérően jelölik meg. A *Dél-alföldi régióban* a helyi adottságokra épülő gazdaságfejlesztés részeként a tudásipar, az agrárium, a hozzá kapcsolódó élelmiszeripar, a gép- és vegyipar mellett megjelenik az üveg- és *kerámiaipar* szerepe.

A *Dél-dunántúli régió* a meglévő természeti adottságait és kulturális értékeit megőrizve magas környezeti minőségű modellrégióvá kíván válni. A fejlesztések során meghatározó szerepet kap az innovatív környezeti ipar, az energetika, a gyógyhelyekre épülő egészségipar mellett piacorientált kreatív ipar és a kulturális szektor is. „A vonzó turisztikai kínálat megteremtésének középpontjában, a régió öt turisztikai szempontból kiemelt területén a térség adottságait egybekapcsoló termékportfólió kialakítása áll.”

A *Közép-dunántúli régió* versenyképességének javításának érdekében a történelmi városokra, a gazdag kulturális örökségre, a várakra, múzeumokra és a történelmi borvidékre épülő turisztikai termékeket kívánnak bevezetni, valamint korszerűsíteni szeretnék a turisztikai infrastruktúrát és marketing-tevékenységet.

Az *Észak-magyarországi régióban* a régió sajátos adottságain (az erdős hegyvidéki tájon, a történelmi borvidékeken, a világörökségi helyszíneken és a természetvédelmi területeken) alapuló országos, illetve nemzetközi szintű attrakciófejlesztés, valamint a regionális turisztikai hálózati rendszer kialakítása kap kulturális szempontból hangsúlyt.

Az *Észak-alföldi régió* kapcsán megjelenik a turizmus mint a versenyképesség motorja, a *többi régiónál* a kulturális célú fejlesztésekkel közvetlenül nem találkozhatunk.

Pécs 2010

Az ÚMFT több pontján is előkerül Pécs városa. Nem véletlen, hiszen mint köztudott, az Európai Unió ezt a várost választotta a 2010. év egyik Európai Kulturális Fővárosának, amely cím méltó képviseléséhez számtalan infrastrukturális fejlesztés szükséges. A korábban már említett lehetőségek mellett az ÚMFT 6. melléklete Pécsen az úgynevezett *nagyprojektek* között külön is megemlíti.

A tervek szerint 2007 után a magyar költségvetés külön előirányzatot tartalmaz 35 nagyprojekt számára. Ezek jellemzően 50 millió illetve 25 millió euró feletti költségű fejlesztések. A jelentős árvízvédelmi, szennyvízkezelési, hulladékgazdálkodási, közlekedés-fejlesztési projektek mellett feltűnik *Európa Kulturális Fővárosa 2010 – Pécs* is, külön kiemelve a *kulturális turisztikai városnegyed*, a *Zenei Konferenciaközpont*, a *Dél-Dunántúli Tudásközpont*, a „Nagy Kiállítótér” kialakítását, valamint *köztérek és parkok rehabilitációját*.

Kultúrpont Iroda

Unió energiakörkép

A részletes áttekintésre lehetőséget adó 2004. évi Energiastatisztikai Évkönyv adatai szerint az Európai Unióban 2004-ben 1747 millió tonna olajjal egyenértékű energiát használtak fel, 6,3%-kal többet, mint öt évvel korábban. Az energiafelhasználás szerkezete ezen időszak alatt lényegében nem változott, 2004-ben a legnagyobb részt a kőolaj és kőolajtermékek (37%) és a földgáz (24%) felhasználása tette ki, az atomenergia 15%-ot képviselt, a szilárd tüzelőanyagok a felhasználás 18%-át, a megújuló energiaforrások 6,3%-át biztosították. Az unió tagországaiban 2004-ben az összes felhasznált energia háromötödét négy ország fogyasztotta el: Németország 20%-ot, Franciaország 16%-ot, ezt követte Nagy-Britannia és Olaszország 13%-kal, illetve 11%-kal.

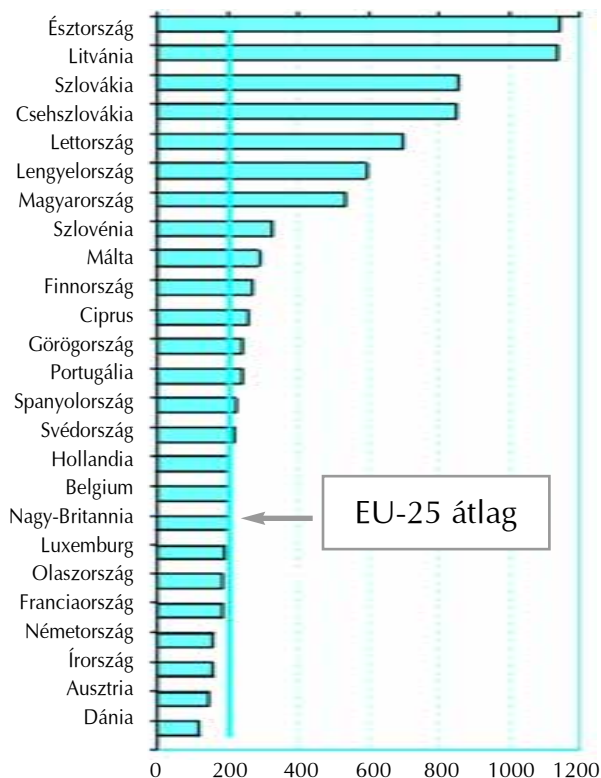
Energiafelhasználás az Európai Unió tagországaiban, 2004

Ország, országcsoporthoz	Összes energiafelhasználás,		Egy főre jutó energiafelhasználás kgoe/fő
	millió toe	megoszlás, %	
EU-25	1 746,9	100,0	3 821
Németország	347,7	19,9	4 213
Franciaország	273,7	15,7	4 547
Nagy-Britannia	232,1	13,3	3 889
Olaszország	184,8	10,6	3 193
Spanyolország	140,2	8,0	3 312
Lengyelország	92,5	5,3	2 422
Hollandia	82,3	4,7	5 061
Belgium	54,8	3,1	5 274
Svédország	53,1	3,0	5 920
Csehország	43,6	2,5	4 266
Finnország	37,7	2,2	7 224
Ausztria	32,7	1,9	4 019
Görögország	30,6	1,8	2 774
Magyarország	26,2	1,5	2 589
Portugália	26,2	1,5	2 499
Dánia	20,0	1,1	3 705
Szlovákia	18,2	1,0	3 377
Írország	15,7	0,9	3 900
Litvánia	9,2	0,5	2 655
Szlovénia	7,2	0,4	3 603
Észtország	5,6	0,3	4 174
Luxemburg	4,7	0,3	10 354
Lettország	4,6	0,3	1 981
Ciprus	2,5	0,1	3 406
Málta	0,9	0,1	2 217

Az Európai Unióban a bruttó hazai termék egységére jutó energiafelhasználás a növekvő energiafelhasználás és a szerényebb mértékű gazdasági növekedés ellenére is javult: 1999-ben ezer euró GDP-re 214 kg olaj-egyenértékű energiafelhasználás jutott, míg 2004-ben 205 kg. A javuló fajlagos energiafelhasználás összefügg a kevésbé energiaigényes termelési szerkezet kialakulásával, az energiatakarékos technológiák térhódításával, valamint a korszerűbb fűtési módok terjedésével. A gazdaság jövedelemtermelő képességéhez mért energiafelhasználás tagországonként nagyon változó. Az unió országai közül a 2004-ben csatlakozott tagországokban volt a legmagasabb az egységnyi bruttó hazai termékre jutó elsődleges energiafelhasználás. Közülük is kiemelkedik Észtország és Litvánia, ahol az uniós átlag több mint ötszöröse, továbbá Szlovákia és Csehország, ahol több mint négy-

szereze a fajlagos energiafelhasználás értéke. Átlag körüli energiahatékonyság jellemzi Hollandiát, Belgiumot és Nagy-Britanniát, míg az alatti fajlagos energiafelhasználást mértek Luxemburgban, Olaszországban, Franciaországban, Németországban, Írországban, Ausztriában és Dániában. (Ez utóbbiban az ezer euró bruttó hazai termékre jutó energiafelhasználás csak közel háromötöde az uniós átlagnak.)

Ezer euró GDP-re jutó energiafelhasználás, 2004

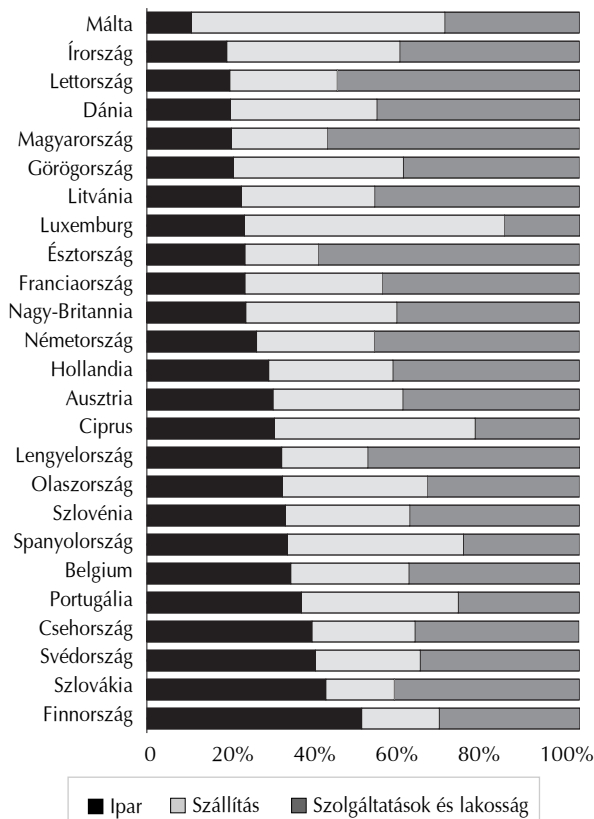
Az unióban 2004-ben az összes végső energiafelhasználás 41%-a a szolgáltató szférába és a lakosság körébe jutott, ez valamelyest kisebb hányad, mint az előző évben, de lényegében akkora, mint az azt megelőző években. A termelő szféra az energia 28%-át használta fel, a szállítás 31%-ot tett ki. A főbb fogyasztók szerinti végső energiafelhasználást tagországonként vizsgálva jelentős különbségek mutatkoznak. Az ipar végső energiafelhasználásának aránya Finnországban és Szlovákiában az uniós átlagnál 22, illetve 13 százalékponttal magasabb, míg Máltán annál 18 százalékponttal alacsonyabb. A szállítás részaránya kiugróan, az átlagnál kétszer magasabb Luxemburgban és Máltán, de mindössze fele Szlovákiában. A lakosság és a szolgáltató szféra felhasználásának aránya Észtországban és Lettországon a legmagasabb (60%, illetve 56%), míg Luxemburgban az uniós részaránynak kevesebb, mint a fele (17%).

Az Európai Unió elsődleges energiatermelése 2004-ben kőolaj-egyenértékben kifejezve 882 millió tonna volt, fél százalékkal kevesebb, mint egy évvel korábban, s 2,4%-kal kevesebb, mint 1999-ben.

2004-ben a termelésben a legnagyobb súlyt az atomenergia (29%), a földgáz (22%), a kőolaj (15%) és a kőszén (13%) képviselték. A legnagyobb mértékben mind az előző évhez, mind az öt évvel korábbihoz viszonyítva a kőolaj termelése csökkent (7,2%-kal,

illetve 21%-kal). Az energiahordozók termelésében a legnagyobb (5,1%-os, illetve 27%-os) növekedés a biomassza előállításában következett be, ezzel súlya az energiatermelésben 2004-re 8%-ra emelkedett.

A főbb fogyasztók részesedése az összes végső energiafelhasználásból, 2004

2004-ben az unióban az összes megtermelt energia negyedét Nagy-Britannia, 15–15%-át Franciaország és Németország adta, de jelentősebb, 8–9%-os részarányt képviselt Hollandia és Lengyelország is, míg a többi tagország részesedése 4% alatti volt. 2004-ben az unió szénkitermelésének közel felét Lengyelország, ötödét Csehország, 16%-át Németország, 13%-át Nagy-Britannia adta, a fennmaradó 4,5% Spanyolország, Franciaország és Olaszország szénbányáiból származik. A kőolaj-előállítás tekintetében az unió tagországai közül mindössze két ország rendelkezik komolyabb kőolaj-vagyonnal: a termelés meghatározó részét (72%-át) adó Nagy-Britannia és Dánia (15%). A földgáz-kitermelésben is élen járó – a termelésből 45%-kal részesedő – Nagy-Britannia mellett Hollandia képvisel még figyelmet érdemlő hányadot (32%). A nukleáris-energia termelés Franciaországban a legjelentősebb, az összes e módon előállított energia 46%-a onnan származik. Az atomerőműveit fokozatosan leépíteni és megszüntetni szándékozó Németország és Svédország 17%-ot, illetve 8%-ot képviselt, míg a fenntartás és további fejlesztések mellett döntő Nagy-Britannia szintén 8%-át adta az összes nukleáris-energia előállításnak.

Az unió legtöbb tagországában az energiaigény fedezésére a hazai termelésből származó energián túlmenően jelentős mennyiségű importenergiára van szükség. 2004-ben az Európai Unió összességében 1363 millió tonna olaj-egyenértékű energiát importált, 4,1%-kal többet, mint egy évvel azelőtt, és 16%-kal többet, mint öt évvel korábban.

Az importált energiahordozók közül 2004-ben a legnagyobb rész-

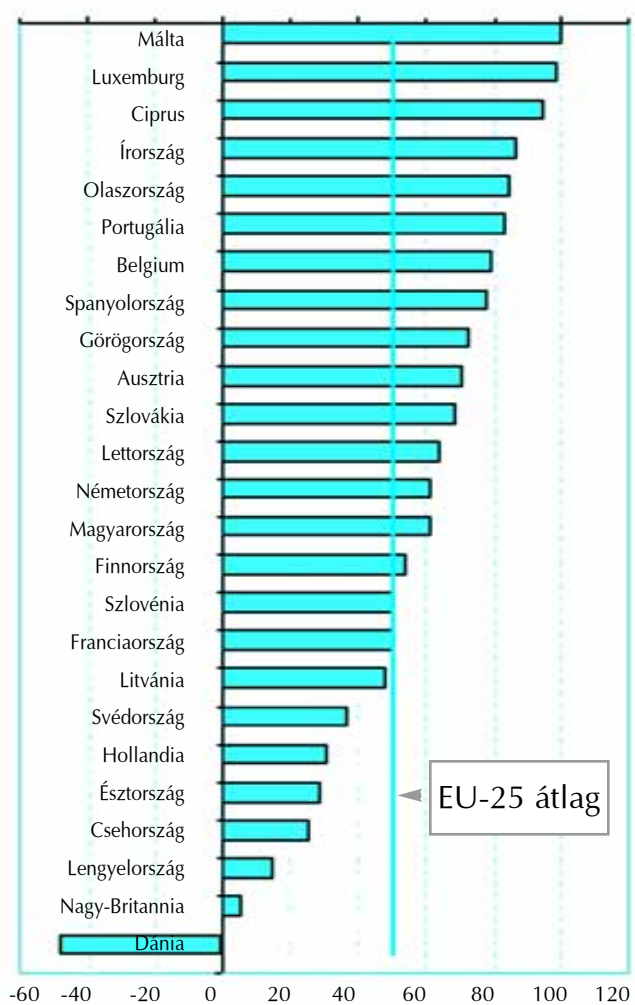
arányt a kőolaj és nyersanyagai tették ki (47%), ezt követte a földgáz (21%), az egyéb kőolajtermékek (19%), a kőszén (10%) és a villamos energia (2%). Öt év alatt a kőolaj és kőolajtermékek importja 8%-kal, illetve 18%-kal bővült, a kőszéné 33%-kal, a földgázé 31%-kal.

2004-ben a nettó energiaimport (import–export) olaj-egyenértékben számítva 902 millió tonnát tett ki. A legnagyobb nettó importőrök többnyire a legnagyobb mennyiségű energiát felhasználó országok: Németország, Olaszország, Franciaország, Spanyolország. A sorból hiányzik Nagy-Britannia, mely energiafelhasználását tekintve gyakorlatilag önellátónak minősül. Kiemelendő továbbá, hogy az unió tagországai közül Dánia az egyetlen ország, mely nettó exportőrnek számít.

A nettó olaj-, illetve földgázimport tekintetében a legnagyobb mennyiséget importálók közül ugyanezt a négy országot lehet kiemelni: Németország, Franciaország, Spanyolország és Olaszország adta az összes nettó olajimport kétharmadát, az összes nettó földgázimport negyötödét. Nettó olajexportőrnek számít Dánia és Nagy-Britannia, s nettó földgázexportőrnek ugyancsak Dánia, továbbá Hollandia.

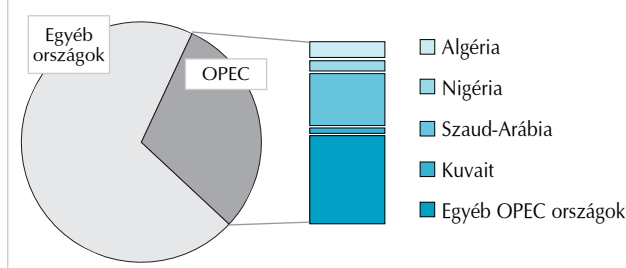
Az Európai Unió energiapolitikájának egyik központi feladata az energiafüggőség mérséklése. 2004-ben az unió energiafüggősége (nettó energiaimport/bruttó felhasználás) 50,5% volt, 5 százalékponttal magasabb, mint öt évvel korábban.

Energiafüggőség (nettó energiaimport/bruttó felhasználás) az Európai Unióban, 2004

Az európai viszonylatban jelentősebbnek számító kőolaj- és földgázvagyonnal rendelkező Dániát és Nagy-Britanniát leszámítva valamennyi tagország érdekelt az importfüggőség veszélyeinek kezelésében és az ezzel kapcsolatos kérdések megoldásában. Az uniós átlagnál kisebb, vagy azzal egyező az importenergia-függőség hét országban: Lengyelországban, Csehországban, Észtországban, Hollandiában, Svédországban, Litvániában és Franciaországban. A függőség szempontjából legrosszabb helyzetben, a 75%-os mértéket is meghaladó függőségi viszonyban nyolc tagország állt: Spanyolország, Belgium, Portugália, Olaszország, Írország, s kritikus, 90%-os hányadot is meghaladva Ciprus, Luxemburg és Málta.

Az Európai Unió kőolaj-importja, 2004

A környezetkímélő és megújuló energiaforrások hasznosításának fokozatos növelésére az Európai Unió direktívát készített, amely irányadó értékeket ad az egyes tagországoknak a 2010-ig elérendő eredményekre, figyelembe véve azok energetikai, társadalmi, politikai és technikai viszonyait. Az unióban megújuló energiaforrásnak tekintendő a közvetlen napenergia, a szélenergia, a geotermikus energia, a hullámenergia, az árapály-energia, a biomassza és a vízenergia, továbbá a biomasszából és a szennyvízből nyert biogáz.

Az Európai Unióban megújuló energiaforrások hasznosításával 2004-ben 109,2 millió tonna olaj-egyenértékű energiát használtak fel, 6,1%-kal többet, mint 2003-ban és 22%-kal többet, mint 1999-ben (s várhatóan felhasználásuk bővülése egyre gyorsabb lesz). A kőolaj-egyenértéken számított 108,8 millió tonna energiatermelés kétharmadát biomassza-, közel negyedét vízenergia-előállítás tette ki, a szél-, nap- és geotermikus energia termelésének részaránya 1–5% közötti volt.

Az összes energiafelhasználáson belül a megújuló energiaforrások hasznosítása 2004-ben az unióban átlagosan 6,3% volt. A tagországok közül ez az arány Lettországon (36%), Svédországon (27%), Finnországon (23%) és Ausztrián (21%) volt a legmagasabb, míg Nagy-Britannián, Luxemburgn, Belgiumon, Írországon, Szlovákián és Hollandián a 3%-ot sem érte el.

A 2001/11/EK irányelv meghatározza, hogy 2010-re a villamosenergia-fogyasztáson belül hány százalékot kell megújuló energiaforrásból biztosítani (az unióban átlagosan 21%-ot). A megújuló energia aránya a villamosenergia-fogyasztáson belül az Európai Unió tagországaiban 2004-ben 14% volt, a tíz újonnan csatlakozó országban ennél lényegesen alacsonyabb, 5,7%. Rendkívül jelentős a megújuló energiaforrások szerepe Ausztrián (59%), Lettországon (47%) és Svédországon (46%), míg Észtországon, Belgiumon és Lengyelországon az összes villamosenergia-fogyasztáson belül arányuk 0,6–2,1% közötti.

Megújuló energia az Európai Unióban, 2004

Ország, országcsoport	Összes energiafelhasználás,	A megújuló energia aránya az összes	
		energiafelhasználáson	villamosenergia-fogyasztáson
		belül, %	
EU-25	109,2	6,3	13,7
Franciaország	17,3	6,3	12,9
Svédország	14,1	26,6	46,1
Németország	13,8	4,0	9,7
Olaszország	12,5	6,8	15,9
Spanyolország	9,0	6,4	18,2
Finnország	8,8	23,4	28,3
Ausztria	6,8	20,7	58,8
Lengyelország	4,3	4,7	2,1
Portugália	3,9	14,9	24,4
Nagy-Britannia	3,7	1,6	3,7
Dánia	2,9	14,6	27,0
Hollandia	2,4	2,9	5,7
Lettország	1,6	35,9	47,1
Görögország	1,6	5,1	9,5
Csehország	1,4	3,1	4,0
Belgium	1,2	2,1	2,1
Magyarország	1,0	3,7	2,3
Szlovénia	0,8	11,4	29,1
Litvánia	0,7	8,0	3,5
Észtország	0,6	10,8	0,6
Szlovákia	0,4	2,2	14,3
Írország	0,3	2,1	5,1
Ciprus	0,1	3,9	-
Luxemburg	0,1	1,6	3,2
Málta	-	-	-

2005. október 1-jével a KSH csatlakozott az Eurostat és a tagállamok statisztikai hivatalainak felhasználókat segítő hálózatához.

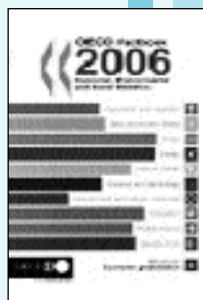
- Az EU-INFO statisztikai szolgálat:
- segít a felhasználónak megtalálni a keresett információt az Eurostat honlapján;
- segít eligazodni az Eurostat adatbázisában;
- tájékoztatást nyújt az Eurostat működéséről, statisztikai programjaira, kiadványaira vonatkozóan;
- közlésezi az EU-ra vonatkozó főbb mutatókat;
- szemelvényeket közöl az Eurostat gyors tájékoztatóiból;
- Magyarországot és az Európai Uniót összehasonlító elemzéseket tesz közzé;
- gyors magyar és angol nyelvű szolgáltatást nyújt.

Igazodva az Eurostat és a KSH elektronikus tájékoztatásra vonatkozó alapelveihez, a szolgáltatás ingyenes.

Ahol megtalál minket:

Központi Statisztikai Hivatal 1024 Budapest, Keleti Károly u. 5-7. 1. emelet 114. (06-1) 345-6147, (06-1) 201-9482

K Ö N Y V A J Á N L Ó

OECD Factbook

(OECD világgazdasági Évkönyve 2006)

A világgazdaságról átfogó képet nyújtó "OECD Factbook" egy kiemelkedő szakmai kiadvány, hiszen megbízható és kulcsfontosságú elemzéseket és adatokat tartalmaz nem csupán a OECD tagállamairól, hanem a világ más, főbb gazdaságáról. Több mint 100-féle indikátor, szisztematikus táblázatokban, hozzá tartozó elemzésekkel, összehasonlító adatokkal, trendekkel, sőt, javaslatokkal, hogy az adott témához hol érdemes hozzá olvasni (kiadványajánló).

Ára: 13.750 Ft + 5 % ÁFA
ISBN 9264035613

Megrendelés:

Euro Info Service – Az Európai Unió, az OECD, a Világbank, az IMF, az Európa Tanács, valamint az Északi Tanács hivatalos kiadványainak, adatbázisainak magyarországi forgalmazója

1137 Bp. Szt. István krt. 12.
Tel: 329-21-70; 329-24-87
Fax: 349-20-53
Internet: www.euroinfo.hu
E-mail: euroinfo@euroinfo.hu

Megrendelés, megtekintés

Unió értesítő

Szeretné ha terméke, szolgáltatása, vállalkozásának híre elérné a legfelsőbb döntéshozói kört?

Hirdessen az Unió Értesítőben
Telefon: (06-20) 9288-343

UNIÓS ÉRTESÍTŐ

Az Aditus Kft. új szolgáltatásai

**UNIÓS ÉRTESÍTŐ
ELŐFIZETŐKNEK
KEDVEZMÉNY!**

FORRÁS ÉRTESÍTŐ CD és PORTÁL

Minden, ami pályázat!

FORRÁS ÉRTESÍTŐ CD (havonta)

- ✦ Az összes hazai és uniós pályázati felhívás teljes anyaga, letölthető mellékletekkel.
- ✦ A legegyszerűbb és leggyorsabb tematikus pályázatfigyelés.
- ✦ Internet költség és letöltési idő nélküli azonnali keresés.
- ✦ Sikeres mintapályázatok, -projektek.
- ✦ Pályázati távoktatási modul.

Ára: 3750 Ft+ÁFA/hó* (+ingyenes portál előfizetés)

**Kizárólag UNIÓS ÉRTESÍTŐ előfizetőknek
CSAK 2000 Ft+ÁFA/hó!**

Kérjen ingyenes bemutató CD-t!

FORRÁS ÉRTESÍTŐ pályázati portál

- ✦ Az összes hazai és uniós pályázati felhívás teljes anyaga, mellékletekkel (200-250 aktuális pályázat).
- ✦ Folyamatos adatfrissítés.
- ✦ Személyre szabott pályázatfigyelés és azonnali e-mail értesítés.
- ✦ Vonatkozó jogszabályok, statisztikai adattár, EU életrajz minták.
- ✦ Pályázati fórumok, on-line interjúk.
- ✦ Pályázati távoktatási modulok, tutori segítség, on-line tanácsadás.

www.forrasertesito.hu

Ára: 3100 Ft+ÁFA/hó*

**Kizárólag UNIÓS ÉRTESÍTŐ előfizetőknek
CSAK 1360 Ft+ÁFA/hó!**

*Éves előfizetés esetén

RENDELJE MEG MOST!

1055 Bp., Balassi Bálint utca 19. I./3. • Info vonal: 1-354-1638 • Fax: 1-354-1639

E-mail: aditus@aditus.hu • www.forrasertesito.hu

UNIÓS ÉRTESÍTŐ – HATÁROK NÉLKÜL

Az uniós támogatásokban egyre hangsúlyosabb szerepük van a szomszédsági programoknak, határon átnyúló pályázati lehetőségeknek. Ezzel párhuzamosan egyre több szomszédos országban nyílnak meg, vagy bővülnek uniós pályázati programok.

A fentiekre tekintettel az *Uniós Értesítő – az Adaptatio Kft. szakmai együttműködésével – hónapról-hónapra beszámol a Romániában, Szerbia és Montenegróban, valamint Szlovákiában megvalósuló EU támogatásokról, fejlesztésekről, elsősorban az ott élő magyarságot is érintő programokról és lehetőségekről.*

Az első szaklap az Európai Unió támogatásokról

ROMÁNIA

ADAPTATIO

szerkesztésében

344 millió euró pályázati kérelem egy hónap alatt

Kimerülőben a SAPARD források?

Sokak szerint egy kedvező hitelprogramnak is köszönhetően Romániában meglepő gyorsasággal rekordnagyságú pályázat érkezett a SAPARD programra, amely után a legnépszerűbb pályázati programokat már felfüggesztették.

Sokáig tartani lehetett attól, hogy Románia nem tudja kihasználni a rendelkezésére álló előcsatlakozási alapokat, köztük a SAPARD program támogatásait. A Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Kifizetési Ügynökség (APDRP) azonban a SAPARD program keretén belül 334 millió euró értékű támogatási kérelmet kapott május hónap folyamán. Ez az érték csúcseredmény a romániai SAPARD program lebonyolításában, a kérelmezők által kért Európai Unió hozzájárulás 196 millió euró. Mindebből a vállalkozások által benyújtott támogatási kérelem összege meghaladta a 80 millió eurót, a többi az állatorvosi laboratóriumokra, természeti csapásokat ért vidéki infrastruktúra fejlesztésére és erdészeti utak kiépítésére volt elkülönítve.

Románia a SAPARD program keretében 1,5 milliárd eurót kapott, ezzel szemben a megpályázott összeg ezt jelentősen meghaladta (összesen 1,63 milliárd euró). Erre eddig 5118 pályázatot adtak le, ebből 3883 projektet – 1,18 milliárd euró összértékben – már elfogadtak, míg a többi értékelése folyamatban van.

A szakemberek úgy értékelik, ha ilyen ütemben érkeznek pályázatok, akkor a pályázók pár hónapon belül kimerítik a SAPARD program által leosztott összes alapot.

Május hónapban befogadott pályázatok megoszlása intézkedésenként

mezőgazdasági termelést érintő befektetések	288
természeti csapásokat ért vidéki infrastruktúra helyreállítása	158
gazdasági diverzifikáció	93
erdészet	52
agrár- és élelmiszeripar	41
állatorvosi laboratóriumok	12
összesen	644

A jelentős túlpályázás miatt az ügynökségek az egyes támogatási szerződések felbontása során megmaradt pénzüsségeket szétszítják: abban az esetben, ha a SAPARD-előírások be nem tartása miatt felmondanak egyes szerződéseket, az ezek számára kiosztandó támogatást azonnal más várolistán lévő projektek támogatására fordítják. Hasonló módon költik el az egyes projektek kivitelezése, az anyagbeszerzés során megtakarított pénzeket is.

MAGAS PÁLYÁZÁSI KEDV HARGITA MEGYÉBEN

Hargita megyéből érkezett a legtöbb erdőgazdálkodási pályázat a SAPARD-program keretében. A huszonöt benyújtott projektben 15 millió euró értékben remélnek támogatást a jelentkezők, akik erdei utak építésére és rehabilitálására, valamint a faanyag elsődleges feldolgozása terén szeretnének befektetni. Az elmúlt két hónapban jelentősen megnőtt a pályázási kedv, amiben nyilván szerepet játszott az is, hogy július 31-én lejárt a benyújtási határidő.

PÁLYÁZATÍRÁS, TANÁCSADÁS ROMÁNIÁBAN

Az Adaptatio Kft. a magyarországi tapasztalatokra építve az elmúlt év végén kezdte el tevékenységét Romániában. Elsődleges feladata minél több romániai magyar szervezet eredményes pályázati tevékenységének elősegítése, valamint a helyi pályázati szakemberhálózat kiépítése. Önkormányzatok, vállalkozók és civil szervezetek részére vállaljuk az alábbi szolgáltatásokat:

- Pályázatfigyelés, pályázati tanácsadás, pályázatkészítés
- Fő szakterületek: humánerőforrás-fejlesztés, terület- és régiófejlesztés, határ menti együttműködési projektek, vállalkozásfejlesztés.
- Képzések, konferenciák, tájékoztató fórumok EU pályázatírásról, szervezetek sikeres felkészítéséről, pályázat-előkészítő tréningek
- Tájékoztatás – uniós pályázati információk magyar nyelven, szakmai kiadványok terjesztése: EU Pályázati Értesítő, romániai UNIÓS ÉRTESÍTŐ, www.eupalyazat.ro – az első magyar nyelvű szlovákiai pályázati portál, ahol az összes hazai, uniós és magyarországi kiírás elérhető.

Elérhetőségeink: Adaptatio S.R.L. • 540349 Târgu Mures, str. Lămaie, nr. 25/10.

• Tel: +40-744-592045; +40-745-265759. • info@adaptatio.ro

MI VÁRHATÓ VIDÉKFEJLESZTÉS TERÉN 2007 UTÁN?

Románia a csatlakozást első évében körülbelül 698 millió eurót fog kapni vidékfejlesztésre, a jövő évben összesen 17 vidékfejlesztési pályázati programot (intézkedést) fognak meghirdetni.

A támogatás révén – a tervek szerint – 2.300 vidékfejlesztési projektet fognak támogatni öntözési rendszerek, mezőgazdasági utak, vízszolgáltatás fejlesztése lesz prioritás. A nehéz körülmények között lévő gazdaságok évente 1.500 eurót fognak kapni három évig azzal a feltétellel, hogy a termelés egy részét piaci eladásra szánják. A Mezőgazdasági Minisztérium úgy értékeli, hogy 85.000 gazdaság kaphat támogatást e projekt keretén belül. Ugyanakkor, az EU által 2007-2013 periódusra kiosztott pénzügyi

keret 25%-a környezetvédelmi intézkedésekre lesz felhasználva, ami által az ökológiai gazdálkodást támogatják, különösen a hátrányos helyzetű területeken lévő gazdaságokat, a megrongálódott területek rehabilitációját és az erdőtelepítést.

A pénzügyi keretnek megközelítőleg 22%-a vidékfejlesztésre van elkülönítve, elsősorban olyan kisvállalkozások támogatására, amelyek nem folytatnak közvetlen mezőgazdasági tevékenységet, pl. agroturizmus és népi mesterségek. 17.000 pályázatra számítanak, kb. 60.000 euró támogatás lesz adható ilyen célokra átlagban, projektenként. Kiemelt cél lesz a falvak felújítása, körülbelül 1.200 helység kap támogatást, átlag 900.000 euró értékben, elsősorban iskolák, templomok felújítására, vagy a kulturális vagyion megőrzése érdekében.

– munkatársunktól –

17,317 milliárd euró Strukturális Alapokra Romániának

Szakértői térségfejlesztő csoport alakult Marosvásárhelyen

A hátralévő hónapokban egyre fontosabbá válik a várhatóan jövőre megnyíló uniós pályázati programokra történő felkészülés, amelynek egyik kulcsa lehet, hogy a pályázatok meghirdetésekor már kész fejlesztési projektek, javaslatok álljanak rendelkezésre. Ehhez elengedhetetlen egy-egy térségben szakértő csoportok, térségfejlesztési társulások megalakítása, amelynek jó gyakorlatára van példa Maros megyében.

Románia a csatlakozás után 17,317 milliárd euró támogatásra jogosult a 2007-2013 közötti időszakban a Strukturális Alapok pénzügyi keretén belül. 5,769 milliárd euró van elkülönítve a kohéziós alapból, 11,143 milliárd euró a konvergencia alapból, és 404 millió euró az európai területi együttműködés céljának elérése érdekében. A Strukturális Alapok és a kohéziós alapok a közösségi strukturális politika részei, ami a különböző régiók fejlesztésben való lemaradásának a csökkentését szolgálja, a fejlettebb EU tagállamokkal szemben.

Uniós pályázati pénzek Maros megyébe vonzása lesz a feladata annak a szakértői csoportnak, amelyet a közelmúltban hoztak létre önkormányzati képviselők és szakértők részvételével a marosvásárhelyi megyeházán. A testület munkáját a megyei önkormányzat és a kormányhivatal, valamint a marosvásárhelyi Petru Maior Egyetemen működő fejlesztési kutatóintézet is támogatja.

A szakértői csoport megalakítását a Maros völgyének fenntartható fejlesztéséről a múlt hónap elején szervezett marosoroszfalvi tanácskozás nyomán alakult kezdeményező csoport határozta el. A kezdeményezők a Maros menti tanácskozás következtetéseit bemutatták Jonathan Scheele-nek, az Európai Bizottság bukaresti küldöttsége elnökének. Scheele a szervezők elmondása szerint legutóbbi marosvásárhelyi látogatásakor maga is szorgalmazta a most létre is jött szakértői csoport megalakítását, mondván, a fejlesztésre az akarat nem hiányzik, de az európai pályázati alapok pénzforrásainak megszerzéséhez komoly szakértői munkára is szükség van.

Az elhangzottak alapján a szakértői csoport feladata elsősorban az lesz, hogy a fenntartható fejlesztésben érdekelt helyi és központi döntéshozó, valamint végrehajtó szervek munkáját olyan tervekkel támogassa, melyek nyomán az ország európai csatlakozás-

sa után igénybe vehető EU-s strukturális alapokból támogatható fejlesztési pályázatokat készíthetnek. Négy szakterület, a gazdaság, szociális terület, környezetvédelem és kultúra területén hoznak létre a testületen belül munkacsoportokat. Maga a testület havonta ül össze, a szeptemberben esedékes következő ülésükig feltérképezik a megyében folyamatban levő fejlesztési pályázatokat. Ezek, és a szakértői javaslatok alapján egy megyei szintű fejlesztési stratégiát is igyekeznek felállítani.

Ez a szakértői csoport hasznos lehet, ha a benne részt vevők a gyakorlati tennivalókra koncentrálnak – fejtette ki a tanácskozáson Kelemen Atilla, a képviselőház mezőgazdasági és vidékfejlesztési szakbizottságának elnöke, aki meghívottként vett részt a találkozón. Kelemen felhívta a figyelmet, arra, hogy a fejlesztési stratégia kidolgozása hónapokkal az esedékes európai integráció előtt már kicsit megkésztet kezdeményezés, most már arra kell szerinte figyelmet fordítani, hogy a csatlakozás után megnyíló lehetőségeket használja ki minél jobban a megye. Kifejtette, az Európai Uniónak szinte korlátlan mennyiségű pénze van pályázatokra, ebből kellene minél nagyobb szezletet jó projektekkel a megyébe vonzani.

– munkatársunktól –

MAROSVÁSÁRHELY

Nem csak az Unióból érkezik támogatás

Nemzetközi támogartási programok, források I.

Szerbiában az uniós támogatási lehetőségek mellett még számos más nemzetközi pályázati, vagy egyéb fejlesztési program hozzáférhető. A legfontosabbakat gyűjtöttük össze, elsősorban azokat, amelyeknek célterülete többek között Vajdaság is. További információk: www.delvidek.net.

HOLLAND NAGYKÖVETSÉG

A nagykövetség által nyújtott kis projekt-támogatás (Matra/KAP) célja a nyitott, plurális és demokratikus szerbiai társadalom megteremtése. A pályázaton maximum 12 hónapos futamidejű projektekkel társadalmi szervezetek vehetnek részt, s folyamatosan lehet beadni pályázatokat. A támogatás maximum mértéke: 15.000 euró.

NAGY-BRITANNIA NAGYKÖVETSÉGE

A nagykövetségen működő Külföldi és Nemzetközösségi Irodában egyszerre több programra lehet pályázni:

- Globális Lehetőségek Alap (GOF) – az egész világon lehet pályázni a nemzetközi politika által meghatározott 8 prioritására
- Drog és Bűnözés Alap (DCF) – bilaterális és multilaterális projekteket támogat a bűnözés és a kábítószer-kereskedelem visszaszorítása tárgyában
- Ösztöndíj Program (FCO) – az Egyesült Királyságban való tanulmányok folytatását támogatja a későbbi potenciális vezetők és döntéshozók részére
- Nyílt Diplomácia Alap – célja Nagy-Britannia összes nagykövetségének nyílt, a helyi társadalom felé irányuló diplomáciájának az erősítése
- A pályázaton bármelyik jogi személyiséggel rendelkező szervezet részt vehet, legfeljebb három éves futamidejű projektekkel.

A NORVÉG NÉP SEGÍTSÉGE DÉL-KELET EURÓPÁBAN

A Norvégia Külügyminisztériuma által finanszírozott „Demokratizáció” program során elsősorban a demokratizálódást erősítő projekteket, míg az „Aknákat eltávolító humanitárius munka” című program során az aknáztást, illetve az aláaknázott területek feltérképezését támogatják. A pályázaton társadalmi szervezetek és a média képviselői vehetnek részt, legfeljebb 12 hónapos projektekkel.

AMERIKAI EGYESÜLT ÁLLAMOK NAGYKÖVETSÉGE

A nagykövetség Demokrácia bizottságának kisprojekt támogatása szintén a demokrácia és a demokratikus intézmények fejlődését tűzte ki célul. A pályázaton helyi társadalmi szervezetek vehetnek részt, s folyamatosan lehet beadni a pályázatokat, legfeljebb egy éves futamidejű projektekre. Támogatás mértéke: maximum 24.000 dollár.

AMERIKAI TANÁCSOK

Az amerikai kormány mellett az oktatás és a kultúra területén működő iroda jelenleg két programot futtat Szerbiában:

- A fiatal egyetemi oktatók továbbképzése program (JFPD) 2006 – 2007: a program célja szerbiai fiatal egyetemi oktatóknak az USA egyik felsőoktatási intézményében való egy szemeszter ideig tartó vendég-oktatásának a támogatása. A pályázatot ösztöndíjat biztosít a kiválasztott oktatóknak.
- Fiatal vezetők cseréje az USA és Szerbia között (A-SMYLE) 2007 – 2008: a program célja fiatal, jövődöbeli szerbiai vezetők megismertetése az amerikai demokráciával, kultúrával, társadalommal, s ezzel a két ország közötti hosszú távú barátság erősítése. A pályázaton középiskolások vehetnek részt, s a nyertesek ösztöndíj biztosításával egy amerikai középiskolában egy évig tanulnak, miközben egy amerikai családnál laknak.

KANADAI NEMZETKÖZI FEJLESZTÉSI ÜGYNÖKSÉG (CIDA)

A kanadai állami intézmény jelenleg három program kapcsán támogatja Szerbiát:

- Helyi kezdeményezések programja (LIP): a program a lokális társadalmi szervezetek minél hatékonyabb munkáját támogatja, legfeljebb egy éves futamidejű projektek kapcsán. Támogatás mértéke: 10.000 – 100.000 kanadai dollár.
- Szerbia és Montenegrói Kanada Alap: az Alap Kanada belgrádi nagykövetsége mellett létesült, s célja Szerbiában a polgári társadalom és az önkéntesség támogatása, a legkülönbözőbb területeken. A pályázaton az állam által el nem ismert társadalmi szervezetek és intézmények vehetnek részt. Támogatás mértéke: max. 5.000 kanadai dollár.
- Partnerség a holnapért: a program célja a kanadai és a dél-kelet európai polgárok és szervezetek közötti kapcsolatok kialakulásának az elősegítése. A pályázatokat minden hónap végéig kell benyújtani. Támogatás mértéke: max. 10.000 kanadai dollár.

EURÓPAI KULTURÁLIS ALAP

A „Kulturális kezdeményezések balkáni alapja” nevű program célja a Balkán-félsziget országai (Szerbia, Montenegró, Bosznia-Hercegovina, Horvátország, Macedónia, Albánia) kulturális projektjeinek a támogatása. A pályázaton részt vehetnek a fenti országok független kulturális szervezetei, önállóan, illetve partnerségben. Pályázatokat folyamatosan, időnként meghatározott beadási határidővel lehet beadni. Támogatás mértéke: 5.000 – 30.000 euró (max. 80 %-os mértékig).

ROMA OKTATÁSI ALAP

Az alap támogatásának célja Kelet- és Közép-Európában a roma oktatás fejlesztése, a nem-roma oktatással szembeni elmaradott-

ságának a csökkentése. A pályázaton részt vehet profit- és non-profit, nem-kormányzati és állami szervezet is. Támogatás mértéke: max. 200.000 euró (sok esetben önerő nem szükséges).

BALKÁNI DEMOKRÁCIA ALAP

- A German Marshall Alap által működtetett alap két programot is támogat:
 - ♦ Polgárok kapcsolata az állami közigazgatással: ennek során azon lokális és országos intézményeket támogatják, melyek

célja a polgárok minél jobb bekapcsolása az állami szervek munkájába, vagyis a polgári participációs projektek támogatása.

- ♦ Regionális együttműködés: a határon átnyúló projekteket támogatja.
- A fenti két program pályázatainak lokális polgári csoportok és jegyzett társadalmi szervezetek, állami intézmények, média vehetnek részt. Támogatás mértéke: 5.000 – 75.000 dollár.

– munkatársunktól –

(folytatjuk)

Regionális együttműködés

Az EU helyi szintre tereli a döntéseket

(A Magyar Szó minden hétfői számában az Adaptatio-D Kft. egyoldalas uniós pályázati melléklettel jelenik meg, az alábbi interjú ezen melléklet részeként jelent meg)

Kopasz Róbert zentai származású, 31 éves fiatalember a szegedi Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség igazgatóhelyettese. A szervezet regionális fejlesztési tervek kidolgozásával, magyarországi és európai uniós pályázati programok menedzselésével, valamint a pályázati pénzek hatékony felhasználásához szükséges tanácsadással foglalkozik. Ezen kívül nemzetközi együttműködéseket kezdeményez. Összehangolja a közös érdekeket és feladatokat azok között, akik érintettek a dél-alföldi régió területfejlesztésében. Kopasz Róberttel a regionális együttműködés fontosságáról beszélgettünk.

– *A regionális együttműködés szorgalmazása az EU egyik fontos fejlesztési irányelve. Milyen formában történhet ez, milyen eszközök állnak ehhez rendelkezésre?*

– Az Európai Unió működésének kiemelkedően fontos elemei a régiók, amelyek száma ma 254. A régiók kialakulása nem egységes folyamat, minden országban a helyi gazdasági és társadalmi körülmények figyelembevételével valósult meg, amelynek következtében a területi nagyság, a lakosság száma és a gazdasági teljesítőképesség tekintetében is igen eltérőek a mutatók. A regionalizálódást és a régiók közötti együttműködést több eszközzel is ösztönzi az Európai Unió, amelyek közül természetesen a leghatékonyabb az egyes fejlesztési pénzek elosztásának kialakítása. A fejlesztési pénzek felhasználásáról való döntést – gondolok itt főként a Strukturális Alapokra – elsősorban regionális szintre igyekszik „terelni” az EU. Ez azt jelenti, hogy a régiók saját fejlesztési programokat dolgoznak ki és valósítanak meg, ezzel mondhatni regionális, helyi szinten születnek a döntések. Ez szervezett, erős és jól működő regionális intézményrendszert igényel, ami a régi tagországok közül többen is hosszabb ideje működik (pl. Olaszország, vagy Németország), míg a tíz újonnan csatlakozott tagország többségénél a központi irányítás még erősen érezteti a hatását. Az egyes régiók közötti együttműködést számos pályázati támogatás is ösztönzi. Ezek közül talán a két legfontosabb az INTERREG program és a Kutatási és Fejlesztési Keretprogram.

– *Magyarországon kiépült-e a regionális együttműködést kísérő intézményrendszer?*

– Magyarországon a területfejlesztési törvény pontosan tíz éve, 1996-ban lépett hatályba. Ez a törvény jelölte ki a ma is meglévő hét régió földrajzi határait, valamint megszabta a hozzá tartozó területfejlesztési intézményrendszer kereteit, egyebek között a Regionális Fejlesztési Tanácsok és munkaszervezeteik, a Regionális Fejlesztési Ügynökségek működési feltételeit. Ez a két

szervezet hivatalosan deklarált feladata a régió belüli együttműködések koordinálása, regionális tervezési dokumentumok készítése, egyeztetése, a régió érdekeinek képviselése. A decentralizációs törekvések, azaz a régiók további erősítése, döntési jogkörének szélesítése pedig folyamatosan napirendi téma. A területfejlesztés mellett azonban a közelmúltban több szervezet is a régiók határait figyelembe vevő szervezeti struktúrát alakított ki (pl. a Vám- és Pénzügyőrség), és egyre több területen terveznek hasonló változásokat (pl. közlekedési vállalatoknál, rendőrségnél). Tehát ha lassan is, de egyre szélesebb körben terjed el a regionális szemléletmód és gyakorlat.

– *Vajdasággal milyen jellegű együttműködés van folyamatban, melyek azok a területek, amelyeken ez létrejöhet?*

– A vajdasági és a dél-alföldi intézmények, szervezetek közötti együttműködés erősítésében meglátásom szerint nagyot lendített két európai uniós támogatással megvalósuló pályázati program, a 2004-ben elindított PHARE Kísérleti Kisprojekt Alap és a tavalyi évben ezen a határszakaszon először kiírásra került INTERREG IIIA program pályázati lehetőségei. Ezek keretében olyan területeken szerveződtek partnerségek, mint a környezetvédelem, a gazdaságfejlesztés, az oktatás és nem utolsósorban a kultúra. Itt fontosak a nyertes pályázatok, de szintén lényeges az a sok kapcsolatfelvétel, együttműködési szándék is, amely a nem támogatott pályázatok mögött van, hiszen a későbbiekben ezekből indulhatnak további közös tevékenységek. A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség mint pályázó szervezet részt vett mindkét programban egy-egy sikeres projekttel, amelyek révén hosszú távú együttműködések alapjait teremtettük meg a gazdaságfejlesztés terén.

– *Ha valaki a Délvidékről szeretne határokon átvéelő kapcsolatot létrehozni, annak hová kell fordulnia, miben tudnak a magyarországi szervezetek segíteni neki?*

– A határokon átvéelő együttműködés vonatkozásában több lehetőség is van a magyarországi partnert keresőknek. A Dél-alföldi Regionális Fejlesztési Ügynökség számos kapcsolattal rendelkezik mind a gazdasági, mind a civil és az önkormányzati szektorban, így ha valóban jó kezdeményezésről van szó, jó eséllyel tudunk segíteni, tanácsokat adni a partnerkeresésben. Ügynökségünkön kívül további támogatásra számíthatnak a vállalkozások a Kereskedelmi és Iparkamaránál – a Csongrád Megyei Kereskedelmi és Iparkamránál működik külön magyar-szerb tagozat is -, valamint a Magyar Befektetési és Kereskedelemfejlesztési Kht.-nál. Aki a civil szférában tevékenykedő szervezettel szeretne kapcsolatot teremteni, az keresheti a Civil Szolgáltató Központokat, akik pedig önkormányzati együttműködő partner után kutatnak, fordulhatnak például a Duna-Körös-Maros-Tisza Eurorégiós Fejlesztési Ügynökséghez.

Kormányváltás után szaporodó kérdőjelek

NFT II., avagy Szlovák Nemzeti Stratégiai Referenciakeret 2007-2013

Egyes szakértői vélemények szerint a szlovák NFT I. 2004-2006 közti időszakra vonatkozó adatai nem túl biztatóak a jövőre nézve. Szlovákia kevés pénzt használt fel eddig az európai Strukturális Alapokból.

AZ OPERATÍV PROGRAMOK EDDIGI ADATAI

2006. április 30-ig a támogatás kevesebb, mint 70 százalékára kötötték szerződést, de csak rendelkezésre álló összeg 17%-át használták fel, azaz utalták át a nyertes pályázóknak.

Szlovákia a Strukturális Alapokból eddig 42,3 milliárd koronát használt fel, a legtöbbet a közlekedési programra. A minisztériumok közül a földművelési teljesít a legjobban, a támogatás 30%-át merítette ki, második a munkaügyi tárca (22%), harmadik a közlekedésügyi (18%), az utolsó az oktatásügyi (3,4%).

Az Európai Unió Strukturális Alapjaihoz benyújtott és elfogadott pályázatok összértéke eléri a csaknem 66 milliárd koronát. A május 24-ig jóváhagyott 3.831 projekt 65.909 milliárd koronát tesz ki. Az építésügyi minisztérium egészében 11.662 db, 192,78 milliárd korona költségvetésű elfogadott projektet tart nyilván. Már aláírt szerződés 2.951 projekt esetében létezik, 43,39 milliárd Sk értékben. Mindez az építésügyi minisztérium Strukturális Alapokkal kapcsolatos adataiból derül ki.

Operatív programok állása (2006.május 24.)

Operatív Program	Jóváhagyott projektek száma	Igényelt támogatás (Mrd SK)	Elfogadott támogatás (Mrd SK)
Alap Infrastruktúra Operatív Program	1 136	764	25,2
Ipar és Szolgáltatások Operatív Program	1 167	47,7	13,3
Mezőgazdaság és Vidékfejlesztés Operatív Program	2 801	32,9	11,5
Humán Erőforrás Operatív Program	1 157	17,5	9,3

A maradék pályázat a JPD2 és JPD3 programra, valamint az Interreg IIIA és az Equal programokra érkezett be.

2006. május 24-ig a minisztérium 2.904 elutasított pályázatot tart nyilván 61,136 milliárd korona értékben. Szakértők szerint a legnagyobb probléma a bonyolult támogatási rendszer: akár nyolc hónapig is eltart, míg a strukturális alapokból eljut a pénz a pá-

lyázó számlájára. Bonyolult és nehézkes a pályázás, az információszerzés, túl nagy a bürokrácia.

2007. UTÁN: MÉG SEMMI SEM BIZTOS

2006. május 17-én a szlovák kormány 457. sz. határozata alapján elfogadta a Nemzeti Stratégiai Referenciakeretet, mely a Strukturális Alapok és Kohéziós Alap programozásának előkészítését hivatott szolgálni a 2007-2013 közti időszakban. Meghatározza a nemzeti prioritásokat, lefedi az EU kohéziós politikájának két célját, melyek a „Konvergencia” és a „Regionális versenyképesség és foglalkoztatás”. A NSRK stratégiai célja: „2013-ig nagymértékben növelni a régiók és a szlovák gazdaság versenyképességét és teljesítőképességét a fenntartható fejlődés tekintetében.” Mindezen célok a számok, az indikátorok nyelvén:

- egy főre eső GDP vásárlóerő-paritás szerint számítva az EU 15-ök szintjének több mint 60%-a,
- munka produktivitása (GDP/fő PPP) az EU 15-ök szintjének több mint 70%-a,
- foglalkoztatottság (15 – 64 év) az EU 15-ök szintjének több mint 90%-a.

A referenciakeret alapján 2007-2013 között 11,237 milliárd euróhoz juthat Szlovákia az alapokból, melyet a Konvergencia cél esetében kilenc operatív programra osztottak:

- Közlekedés Operatív Program
- Környezetvédelmi Operatív Program
- Regionális Operatív Program
- Tudásalapú Gazdaság Operatív Program
- Egészségügy Operatív Program
- Képzés Operatív Program
- Képzési Infrastruktúra Operatív Program
- Foglalkoztatottság és Társadalmi Befogadás Operatív Program
- Technikai Segítség Operatív Program

A „Regionális versenyképesség és foglalkoztatás” cél esetében pedig egy operatív program jelenik meg: Pozsonyi Kerület Operatív Program (ERDF)

Az összesen mintegy 400 milliárd koronányi támogatás fő célpontjai elsősorban az alpinfrastruktúra (közlekedés, környezetvédelem, helyi- és regionális infrastruktúra), tudásalapú gazdaság és az ehhez kapcsolódó humán erőforrás-fejlesztés.

A kormány úgy határozott, hogy a Közlekedés OP keretein belül a forrásokat autópályák, gyorsforgalmi utak, első osztályú főutak építésére és felújítására, valamint a vasúti közlekedés modernizációjára fordítják. A Környezetvédelmi OP esetében a levegő tisztasága és a hulladékgazdálkodás a fő prioritás. A Regionális OP pénzeszközeit főleg önkormányzatok használhatják ki iskolák, szociális intézmények, műemlékek felújításra,

lakótelepek megújítására. A Tudásalapú Gazdaság OP a köz-igazgatás informatikai fejlesztését, innovációt, tudományt, kutatás finanszírozását és egészségügy modernizációját támogatja, a humán erőforrás-fejlesztés területén a képzés, átképzés és a befogadó társadalom fejlesztése a cél. Az szinte biztos, hogy 2007. után a Strukturális Alapok forrásaiból vállalkozók, illet-

ve kereskedelmi jellegű projektek nem meríthetnek. A közel-múltban hatalomra került új kormány azonban számos kérdésben jelezte, hogy az elődjéhez képest más elképzelései vannak, így még sok minden bizonytalan és nyitott a strukturális alapok körül Szlovákiában.

– munkatársunktól –

Tizenkét év alatt 32 létesült

Regionális Fejlesztési Ügynökségek hálózata

Regionális Fejlesztési Ügynökségek (RFÜ) Európa nyugati részében a regionális politika intézményrendszerének szerves részeként már a XX. század 50-es, 60-as éveitől működnek. A 90-es évek kezdetétől a RFÜ-k létrehozásának gondolata továbbterjedt kelet-közép Európába is, többek közt külföldi támogatási programok hatására.

Az Európában sikerrel működő rendszer mintájára Szlovákiában létrehozott ügynökségek alapvető célja az volt, hogy segítsenek egy széleskörű regionális fejlesztési folyamat elindításában, támogassák és felkarolják a már folyamatban lévő fejlesztéseket, ill. függetlenítsék az egyes régiók fejlesztési törekvéseit az akkor még centralizmustól és etatizmustól átitatott köz-igazgatási intézményrendszerrel.

A Regionális Fejlesztési Ügynökségek Integrált hálózata:

- A Szlovák Köztársaság Kormányának 2000. szept. 20-ai, 738-as határozata alapján jött létre,
- Az ügynökségek jogi formájukat tekintve polgári társulásokként működnek,
- Legalább két regionális fejlesztési ügynökség működik minden NUTS III régióban (megye),
- Az ügynökségek térségi regionális fejlesztési terveket dolgoznak ki saját régióikban,
- Információs adatbázisokat alakítanak ki, statisztikákat állítanak össze,
- Pályázati, szolgáltató, koordinációs szerepük van,
- Támogatják a kis- és középvállalkozásokat (üzleti terveket készítenek, szakmai tanácsokat adnak, tájékoztatnak a pályázati lehetőségekről), stb.

Az első RFÜ Szlovákia területén a Szlovák Köztársaság Kormányának 253/1993 sz. határozata alapján, mint a Kormány és a PHARE program közös pilot-projektje, a zsolnai régióban jött létre. A Kormányon, az EU képviselőin kívül a partnerségben képviselte magát: három régióbeli járási hivatal, a vállalkozók szövetségének helyi szervezete, Városok és Falvak Társulása és a Szlovák Garancia és Fejlesztési Bank. A kormány 1995-ben újabb öt ügynökséget hozott létre, Rimaszombatban (Rimavská Sobota), Felsővízközön (Svidník), Iglón (Spišská Nová Ves), Rozsnyón (Roľcava), Tőketerebesen (Trebišov).

A Regionális Fejlesztési Ügynökségek Integrált Hálózatán belül napjainkig 32 ügynökség alakult. A létrejött hálózat fő célja a ha-

tékony együttműködés megteremtése a régiófejlesztési koncepciók, stratégiák, projektek elkészítésének, megvalósításának területén, valamint közös erővel biztosítani a régiók fenntartható fejlődését, együtt a regionális politika többi szereplőjével. Maga a hálózat szerepe, hogy elősegítse tagjai közt az információcserét és kommunikációt, valamint a szinergia hatás révén, növelje a hatékonyságot, eredményességet.

A kormány az ügynökségek működését éves szinten támogatja. A támogatások kifizetésével, felhasználás ellenőrzésével és az ügynökségekkel való kapcsolattartással az Építésügyi- és Régiófejlesztési Minisztériumot bízta meg. A tárca és az ügynökségek közti kapcsolatszerződésen alapul, mely mindig a folyó év végéig tart. Meghosszabbítása az elfogadott működési tervben felvállalt célok teljesítésétől, a működés eredményességétől, hatékonyságától függ. Ezen kívül – íratlan szabályként – minden ügynökségnek arra kell törekednie, hogy minél több saját bevételhez jusson működésének biztosítása érdekében.

A regionális fejlesztési ügynökségek tevékenységéhez nyújtott állami támogatás 1994–2002 között

Év	A támogatásban részesült ügynökségek száma	Pénzbeli támogatás SK-ban
1994	1	1 341 907
1995	1	11 500 000
1996	5	13 161 000
1997	5	12 991 000
1998	7	9 948 000
1999	9	6 630 000
2000	18	10 072 318
2001	18	17 235 000
2002	21	19 380 000

Forrás: Az SZK Építésügyi és Régiófejlesztési Minisztériuma

Bár az ügynökségek a helyi szinten megvalósuló fejlesztéseket ösztönzik és támogatják, jelenleg helyzetük bizonytalan, mivel az általuk eddig ellátott koordináló szerepet részben az újonnan alakult megyei önkormányzatok vették át. Működésük folyamán az ügynökségek bebizonyították, hogy a regionális fejlesztésben, az Előcsatlakozási Alapok felhasználása során, mind pedig napjainkban a Strukturális és a Kohéziós Alapok kihasználásában jelentős szerepet játszanak.

– munkatársunktól –

TISZTELT OLVASÓNK!

TEMATIKUS MELLÉKLET ROVATUNKAT AZZAL A CÉLLAL INDÍTOTTUK ÚTJÁRA, HOGY AZ UNIÓS PÁLYÁZATOKON RÉSZTVEVŐKET EGY-EGY TERÜLET RÉSZLETESEBB BEMUTATÁSÁVAL SEGÍTSÜK. MOSTANI SZÁMUNKBAN AZ OKTATÁSI MINISZTERIUM ALAPKEZELŐ IGAZGATÓSÁGA JÓVOLTÁBÓL A HEFOP TÉRSÉGI INTEGRÁLT SZAKKÉPZŐ KÖZPONTOK LÉTREHOZÁSÁT CÉLZÓ PÁLYÁZATI PROGRAM NYERTES PROJEKTJEIT ISMERTETJÜK MEG ÖNÖKKEL.

Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK)

A bemutatott pályázati program célja a szakképzés hatékonyságának növelése a szakképzési kínálat megfelelő koordinációjának biztosításával, valamint a XXI. századi igényeknek megfelelő csúcstechnológia összehangolt alkalmazása a szakképzésben résztvevő fiatalok naprakész, korszerű gyakorlati ismereteinek bővítésére. A program egyben a képzés és munkaerőpiac közötti összhang megteremtését kívánja előmozdítani a gazdaság szereplőinek közreműködésével, a gazdasági kamarák, illetve a szociális partnerek bevonásával. A célok elérése érdekében, illetve a csúcstechnológiát felvonultató berendezések közös, összehangolt használatára jön létre a 16 Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) régióként és Budapesten 2-2 fejlesztéssel.

ELŐZMÉNYEK

A Foglalkoztatáspolitikai és Munkaügyi Minisztérium Humán-erőforrás-fejlesztési Operatív Program Irányító Hatósága, az Oktatási Minisztérium szakmai támogatásával és az OM Alapkezelő Igazgatósága közreműködésével pályázatot hirdetett "Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozása és infrastrukturális feltételeinek javítása" címmel. A Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozását célzó HEFOP (2004) 3.2.2 intézkedés-komponens pályázati kiírásához tartozó pályázati útmutató szerint az elbírálás során előnyt élveztek azok a projektjavaslatok, amelyek részletes, ehhez a projekthez készült szükségletfeltáráson alapulnak: felmérték a célcsoport valós igényeit és szükségleteit, a helyi/regionális munkaerőpiacot, és az ott jelentkező főbb tendenciákat a képzési és foglalkoztatási célok alátámasztása érdekében. A pályázati kiírás szerint Térségi Integrált Szakképző Központok létrehozására csak a Térségi Integrált Szakképző Központok infrastrukturális feltételeinek javítására kiírt HEFOP (2004) 4.1.1 jelű pályázattal együtt lehetett pályázatot benyújtani. Mindkét pályázat esetén a támogatás odaítélésének feltétele az volt, hogy a projekttevékenységeknek a térségi igényeken, szükségleteken és lehetőségeken kellett alapulniuk.

A program megvalósítására két pályázati kiírás keretében lehetett pályázni, a HEFOP 3.2.2 kiírás (támogatás összege 5,546 milliárd Ft) a TISZK-ek létrehozását, míg a HEFOP 4.1.1 kiírás (támogatás összege 11,4375 milliárd Ft) az infrastruktúra fejlesztését célozta.

Az alábbiakban az infrastruktúra fejlesztésére irányuló projekteket mutatunk be a nyertes pályázók felénél: tehát régióként és Budapesten egy-egy TISZK fejlesztéséről szóló összefoglaló olvasható fotók, illetve látványtervek kíséretében.

BÉKÉSCSABA

Közép-békési Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) infrastrukturális feltételeinek javítása

<http://www.bekestisz.hu>

Megítélt támogatás: 844 999 000 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

Békéscsaba Megyei Jogú Város és a Békés Megyei Önkormányzat jelen projekt keretében kívánja kialakítani azt az infrastruktúrát, amely lehetővé teszi, hogy a TISZK vállalt feladatait ellássa. Békéscsaba Megyei Jogú Város a tulajdonában lévő épületek közül egy iskola, korábbiakban is gyakorlati oktatást biztosító épülete került kiválasztásra. A képzés átszervezésével, racionalizálásával az épület egy jól elkülöníthető része kiürítésre kerül, másik része továbbra is az iskolai alapozó szakképzést szolgálja. Ez a méretében és állagában megfelelő épületrész képezi a TISZK központi képzőhelyének magját. Az épületrész korszerűsítése és az akadálymentesítése után alkalmassá válik a csúcstechnológia befogadására, szabvány szerinti működtetésére. Az épület terv szerinti bővítésével mód nyílik a TISZK irányító szervének, közösségi szolgáltatásainak, kiszolgáló részeinek elhelyezésére, valamint a szakképzés megújítására az alábbi szakmacsoportokban a beszerzett csúcstechnológiai berendezéseknek köszönhetően: Gépészet, Kereskedelem – marketing, Vendéglátás – idegenforgalom, Elektronika – elektrotechnika, Informatika.

A PROJEKT KONKRÉT CÉLJAI:

- A térség moduláris és gyakorlatorientált szakképzési bázisául szolgáló, modern infrastruktúrával rendelkező integrált szakképző központ (TISZK) létrehozása, működtetése.

- Korszerű technikai eszközök és nagy sávszélességű hálózati hozzáférések alkalmazása az elméleti képzésben, illetve az e-Learning beindítása érdekében.
- Korszerű közösségi terek kialakítása a pályaorientáció, a karrier tanácsadás, a hátrányos helyzetű tanulók és szüleik menedzselése és egyéb közösségi igények kiszolgálására.
- A megvalósított infrastrukturális fejlesztések, az eszközkihasználtság növelése és a képzési kínálat hatékonyabb koordinációja révén lehetőséget biztosítani a térség, a megye hátrányos helyzetű csoportjainak is versenyképes szakképesítések megszerzésére, illetve az egész életen át tartó tanulásra.
- A képzési kínálat szintjeinek differenciálásával mindenki találjon az előképzettségének és képességeinek megfelelő szakmatanulási lehetőséget; a szintek egymásra épülésével pedig váljon lehetővé az egyre magasabb kvalifikáció fokozatos megszerzése.
- A felnőttképzési szolgáltatások piacorientált bővítése.
- A mesterképzés feltételeinek javítása.
- A partnerségi együttműködés erősítése a szakképzés szereplői között (kínálat összehangolás, beiskolázás)

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. április 1.

A projekt befejezésének napja: 2008. február 28.

BUDAPEST

A Belvárosi Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) infrastrukturális feltételeinek javítása

www.belvarositizsk.hu

Konzorcium tagjai:

- Budapest Főváros Önkormányzata
- Budapesti Gazdasági Főiskola
- BeTISZK Belvárosi Térségi Integrált Szakképző Központ Közhasznú Társaság (BeTISZK Kht.)

Megítélt támogatás: 500 000 000 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

A projekt egy belvárosi TISZK rekonstrukciójára és csúcstechnológiával való felszerelésére irányul a közgazdasági, kereskedelmi-marketing, üzleti adminisztráció, ügyvitel és informatika szakmacsoportokban.

A belvárosi TISZK a Budapesti Gazdasági Főiskola (BGF) és a Fővárosi Önkormányzat konzorciuma alapján létesített Kht-ban működik, amelynek fenntartója és tulajdonosa a Fővárosi Önkor-

mányzat, partnerei a BGF és hét belvárosi közgazdasági és kereskedelmi szakközépiskola. A célszerű működés érdekében megvalósításra kerül az épület teljes akadálymentesítése, a környezetbarát működtetés feltételeinek biztosítása, a közösségi terek funkcionális kialakítása, a szelektív hulladékgyűjtés feltételeinek megteremtése, egy e-szolgáltató központ és nagysebességű hálózati végpontok kialakítása, a mozgássérültek részére parkoló, illetve kerékpártároló kialakítása. A kialakításra kerülő gyakorlóhelyek egy része szimulációs, másik része „inkubátor” jelleggel működik.

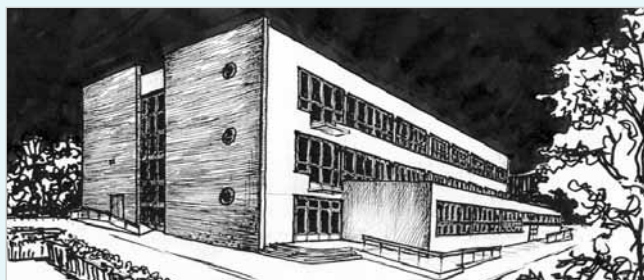
A PROJEKTRŐL RÉSZLETESEN:

A TISZK kialakításával nagyon fontos oktatásszervezési elvek valósulhatnak meg: a hét iskola képzési profiljának tisztítása, és profilkoncentrációja, kihasználatlan képzési kapacitások megszüntetése, földrajzi integráció megvalósítása. TISZK-en belül a rokon szakmacsoportok képzése valósul meg, az alacsony csoportlétszámú, gazdaságtalan osztályok koncentrálhatók. A hét iskola részvételével egy erős, piac- és versenyképes felnőttképzési központ alakulhat. Komoly tudásbázis lesz a TISZK birtokában, felkészült tanárokkal és menedzsmenttel, továbbá piaci igényeket kielégítő eszközparkkal rendelkezhet. A TISZK által biztosított e-szolgáltató központ lehetővé teszi, hogy a partnerek a TISZK szolgáltatásaihoz azonos mértékben és feltételekkel férhessenek hozzá. Az eddig szétaprózott vállalati kapcsolatok összeadódnak, a cégek – mintegy megrendelők – képesek lesznek „eltartani” a felnőttképzést. Az integrált vállalati kapcsolatok komoly pénzügyi háttérrel biztosítanak; koncentráltan jelentkezik a szakképzési támogatás. Kiemelt prioritása van az esélyegyenlőség megteremtésének, a hátrányos helyzetűek felzárkóztatásának, a felnőttek át- és továbbképzésének, illetve a leendő munkaerő gyakorlati készségeinek, kompetenciáinak „inkubátor” jellegű munkafolyamatban történő megszerzésének. Ehhez járul az e-szolgáltató központ által támogatott tanulói mérés-értékelési, illetve utánkövetési rendszer is.

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. június 1.

A projekt befejezésének napja: 2008. május 30.

KECSKEMÉT

Kecskeméti Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) infrastrukturális feltételeinek javítása

www.ketiszk.hu

Konzorcium tagjai:

- Kecskemét Megyei Jogú Város Önkormányzata
- Tiszaújváros Város Önkormányzata
- Pest Megye Önkormányzata
- Kiskunfélegyháza Város Önkormányzata
- Kecskeméti Főiskola
- Kecskeméti Térségi Integrált Szakképző Központ Közhasznú Társaság

A projektben érintett iskolák száma: 7

Megítélt támogatás: 720 774 517 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

A projekt célja a társadalmi- gazdasági igényeket kielégítő, magasabb munkaerő-piaci értékkel rendelkező szakemberek képzése a központi képzőhely működtetésével.

A Kecskeméti Térségi Integrált Szakképző Központ, amelyet intézményei közösen és összehangoltan használnak, csúcstechnikai felszereltségével, nagysebességű hálózati végpontjaival, akadálymentesített képzőhelyeivel és közösségi tereivel alkalmassá válik arra, hogy a munkaerőpiaccal adekvát szakképzés bázisává váljon.

A képző központ szoros együttműködést alakít ki a gazdaság szereplőivel, a gazdasági kamarákkal és szociális partnerekkel.

A környezetbarát technológiával felépített létesítményben lehetővé válik a 3.2.1 és a 3.2.2-ben kidolgozott képzési programok befogadása.

Közösségi funkciói mellett a hátrányos helyzetűek és családjaik számára külön szolgáltatást; a fogyatékkal élőknek a képzések hozzáférését biztosítja.

A projekt eredményeivel hozzájárul a program általános céljai eléréséhez.

A PROJEKT KONKRÉT CÉLJAI:

- környezetbarát technológiával elkészülnek az építészeti és épületgépészeti átalakítási munkák, ezáltal korszerű épületüzemeltető felügyeleti rendszerrel költség-hatékony üzemeltetést tudnak biztosítani;
- kiépülnek a csúcstechnikát, technológiát tartalmazó szakképzést szolgáló képzőhelyek;
- kiépül a pályaválasztást, pályaaorientációt szolgáló infrastrukturális háttér;
- kiépülnek a nagysebességű hálózati végpontok;
- az épület alkalmassá válik a 3.2.2 projektben kidolgozott képzési programok befogadására;
- kialakulnak az akadálymentesített képzőhelyek és közösségi terek;
- kiépül a környezettudatos magatartás oktatásának központja.

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. március 9.

A projekt befejezésének napja: 2008. február 28.

CÉLJAINK...

A központi képzőhely 720 millió forintos EU-s pályázati támogatással épül fel, s benne a diákokat az alábbi szakmacsoportokban fogják képezni:

- gépészet
- építészet
- közlekedés
- faipar
- könnyűipar
- mezőgazdaság
- elektrotechnika-elektronika
- környezetvédelem – vízgazdálkodás
- vendéglátás, idegenforgalom
- kereskedelem-marketing, üzleti adminisztráció

TEVÉKENYSÉGEIK

- kistérségi szintű szakképzés összehangolása
- a szakképzés és a gazdaság kapcsolatának erősítése
- gyakorlatorientált képzés
- új szervezeti- és működési modell kialakítása
- új képzési módszerek alkalmazása
- a hátrányos helyzetűekkel való kiemelt foglalkozás
- közösségi szolgáltatások fiataloknak és felnőtteknek
- „e-Szolgáltató Központ” működtetése
- mesterképzés
- felnőttképzés
- oktatók, gyakorlati képzők továbbképzése

CÉL: A SZAKKÉPZÉSI RENDSZER TOVÁBBFEJLESZTÉSE

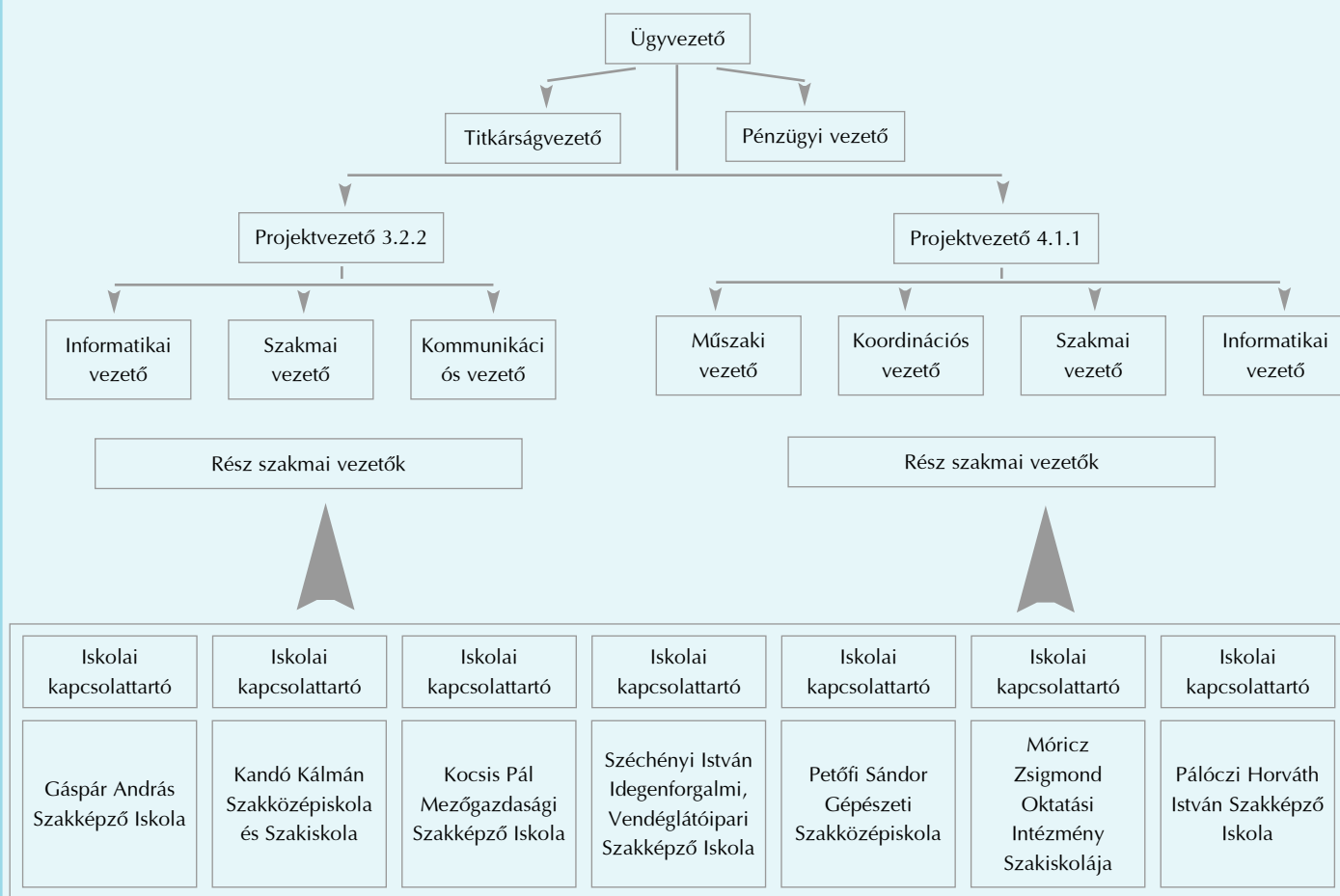
- a pályakezdő fiatalok munkanélküliségének megelőzésével
- csúcstechnológia alkalmazásával, akadálymentesített környezetben
- hatékony pályaaorientációs rendszer kiépítésével
- a munkaerő-piaci igények kielégítésével
- a kompetencia elvű modularizált oktatás és képzés bevezetésével
- az élethosszig való tanulás alapképességeinek megszerzésével
- a tanulói lemorzsolódás csökkentésével

A pályázatban résztvevő iskolák már eddig is a régió rangos, elismert intézményei voltak – közülük a négy kecskeméti iskola részese a Szakiskolai Fejlesztési Programnak, az örkényi és kiskunfélegyházi pedig „világbankos” iskola volt, amely projektek révén a szakképzés legkorszerűbb elméleti és gyakorlati ismereteit honosították meg iskoláikban.

A támogatás elnyerése azonban új távlatokat, új lehetőségeket nyújt a hét iskola számára:

– közös szakmai-pedagógiai munka a piaci igények feltárásában, a hatékony módszerek kidolgozásában, a fejlesztésben

AZ ISKOLÁK TANULÓI, TANÁRAI

A Kecskeméti TISZK megvalósítását és működését projektmenedzsment irányítja, amelynek tagjai és feladatuk:

a Kecskeméti TISZK Kht. ügyvezetője és a projektek vezetője:

Márkus Péter

3.2.2 Projekt

Szakmai vezető:
Kovács FerencRész szakmai vezetők:
Baunoch Sándor
Kecskeméti JózsefPénzügyi vezető:
Hédlné Kalóz AnnaInformatikai vezető:
Juhász ImreKommunikációs vezető:
Kovácsné Tóth Ibolya

4.1.1 Projekt

Szakmai vezető:
Gubán GyulaRész szakmai vezetők:
Gyuricza Gyuláné Nedelkovics Judit
Kecskeméti Péter
Szabó ImrePénzügyi vezető:
Hédlné Kalóz AnnaInformatikai vezető:
Bársony JózsefKoordinációs vezető:
Szabó István

a Kecskeméti TISZK Kht. Felügyelő Bizottsága:

Horváth Lajos
Dr. Tiba István
Klinger Ádám

- felújított és korszerű technikával felszerelt központi képzőhely létesítése
- az elméleti oktatás személyi és tárgyi feltételei alkalmassá válnak a piac szakképzési követelményeinek teljesítésére
- innováció, módszertani megújulás lehetőségének biztosítása a tantestületek számára.

A TISZK meghatározó szereplője lesz a munkaerő-piaci képzésnek, hiszen a hét iskolában képződik ki a régió szakiskolásainak 2/3-a. Ehhez azonban feltétlenül számítunk a Bács -Kiskun Megyei Kereskedelmi és Iparkamara, az Agrárkamara, a Bács – Kiskun Megyei Munkaügyi Központ, s a Kecskeméti Regionális Munkaerő-fejlesztő és Képző Központ, valamint a térség meghatározó gazdasági szervezeteinek segítő-támogató együttműködésére.

A fenti célok megvalósításához segítségül hívják testvérvárosaik szakképző iskoláinak tanárait és szakoktatóit is oly módon, hogy képviselőiket tapasztalatcserére hívják először Kecskemétre 2006. augusztusában a „Hírös Hét Fesztiválra”. Majd az itt kialakított kapcsolatok révén tanár-diák-szakoktató „cserét” terveznek a néhány hetestől a több hónaposig.

MISKOLC

A miskolci regionális Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) infrastrukturális feltételeinek biztosítása

Konzorcium tagjai:

- Miskolc Megyei Jogú Város Önkormányzata
- Mezőkövesd Város Önkormányzata
- Tiszaújváros Város Önkormányzata
- Miskolci Egyetem
- Miskolc-Térségi Integrált Szakképző Központ Közhasznú Társaság (MITISZK Kht.)

Megítélt támogatás: 755 619 739 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

Az Észak-Magyarországi Régió keleti felében működő TISZK létrehozása érdekében alakult Miskolc Megyei Jogú Város által vezetett konzorcium elkötelezett annak érdekében, hogy a térség munkaerő-piaci és gazdasági igényeit kielégítő, csúcstechnológiai eszközökkel felszerelt gyakorlati képzőhelyet hozzon létre.

A TISZK laborjaiban korszerű tananyagok segítségével folyó gyakorlati részképzés során a tanulók olyan tudáshoz, ismeretekhez, kompetenciákhoz jutnak, amelyek az eddigieknél könnyebben hasznosíthatók a munkaerőpiacon. A csúcstechnológiai eszközökkel történő korszerű tudás átadása, és a mással nem pótolható gyakorlati tapasztalat jelentős mértékben járul hozzá a térség munkaerő-piaci helyzetének javításához és gazdasági versenyképességének növeléséhez.

A konzorcium területi és oktatási ágazati lefedettségét jól jellemzi, hogy a miskolci képző központ egy-egy mezőkövesdi és tiszaujvárosi, valamint öt miskolci szakképző intézmény továbbá a Miskolci Egyetem együttműködésében valósul meg.

A PROJEKTRŐL RÉSZLETESEN:

- A TISZK központi épületének kialakításával megfelelő fizikai környezet biztosítása, a gyakorlatorientált és moduláris képzéshez.
- Csúcstechnológiával felszerelt, magas eszközkihasználtságot biztosító szakmai gyakorlati képzést szolgáló műhelyek, laborok létrehozása.
- A TISZK központi épület kialakítása a tervezett infrastruktúra egy reális gazdasági és munkáltatói igényre válaszoljon: olyan szakmákat oktasson, amelyekre reálisan szükség van a régióban.
- A TISZK központi épületének olyan infrastruktúrával történő felszerelése, amelyet az iskolák külön-külön nem tudnak biztosítani hallgatóiknak, valamint amit több szakmacsoport is tud használni (magas szintű eszközkihasználtság biztosítása).
- Korszerű menedzsment létrehozása, működtetése minőségfejlesztési és minőségirányítási szempontok figyelembe vételével.
- Képzéshez kapcsolódó szolgáltatások (3.2.2-ben részletezett) számára közösségi terek kialakítása.
- Mozgáskorlátozottak számára megfelelő hozzáférhetőség biztosítása a képzési és közösségi terek használatához.

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. május 19.

A projekt befejezésének napja: 2008. május 31.

NYÍREGYHÁZA

TISZK létrehozása Nyíregyháza kistérségben

www.nyirvidektiszk.hu

A támogatás összege: 785 585 281 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

A projekt célja az észak-alföldi régió Nyíregyháza kistérségében (Nyíregyháza, Nagyálló, Tiszavasvári önkormányzatok együttműködésével) a pályakezdő fiatalok munkanélküliségének megelőzése érdekében a szakképzési rendszer olyan továbbfejlesztése Térségi Integrált Szakképző Központ létrehozásával, amely képes a folyamatosan változó, csúcstechnológiai és munkaerőpiaci igények költség-hatékony kielégítésére, valamint a tanulók lemorzsolódásának lényeges csökkentésére, az élethosszig való tanulás alapképességeinek megszerzésére.

A TISZK a 16 legfejlettebb technológiával berendezett tanműhelyben és laboratóriumában képes a munkaerőpiac igényei szerinti oktatásra, a nagysebességű hálózat kiépítésével képes a modulrendszerű oktatásban a csúcstechnológiai szimulációkra és a pályaaorientációs számítógépes modellekkel kombinálva a tanácsadó rendszerrel valódi tanulási utakat ajánl tanulóknak.

A PROJEKT KONKRÉT CÉLJAI:**KONKRÉT CÉL:**

A projekt célja az észak-alföldi régió Nyíregyháza kistérségében (Nyíregyháza, Nagyálló, Tiszavasvári) a pályakezdő fiatalok munkanélküliségének megelőzése érdekében a szakképzési rendszer olyan továbbfejlesztése Térségi Integrált Szakképző Központ beruházásának létrehozásával, amely képes a folyamatosan változó, csúcstechnológiai és munkaerőpiaci igények költség-hatékony kielégítésére valamint a tanulók lemorzsolódásának lényeges csökkentésére, az élethosszig való tanulás alapképességeinek megszerzésére.

RÉSZLETESEN:

A TISZK intézményei alapfeladataikat a korábbinál hatékonyabb, költségkímélőbb módon lássák el, a kihasználtság általános javulásával. A létrejövő központi képzőhely kihasználtsága legalább 75%-os legyen. Az egyes tanműhelyeket több iskola tanulói használják, a központ váltson ki iskolai tanműhelyeket és lehetőleg épületek felszabadulására is kerüljön sor.

A szakképzést a modularizáció, a munkaerőpiaci igények beépítése és a csúcstechnológia bevezetése alapján végezzék.

A csúcstechnológiai tanműhelyekkel javítsák a tanulók munkaerőpiaci elhelyezkedésének esélyeit. A TISZK támogassa a vállalati gyakorlati képzés módszertani fejlesztését és illeszkedését az iskolák által végzett oktatáshoz.

Új szervezeti és működési modell jöjjön létre, amely alkalmas a szakképző intézmények együttműködésének fejlesztésére, s így valódi tanulási utakat ajánljanak a tanulóknak, és ösztönözzék őket a környezettudatos magatartásra.

A projekt járuljon hozzá a tanulók lemorzsolódásának csökkentéséhez, különös tekintettel a roma tanulókra.

A projekt célja, hogy a TISZK létrehozásával erősítse a szakképzés és a gazdaság kapcsolatát, a felnőttképzésben előremutató szerepet játsszon, fejlessze a mesterképzést.

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. április 1.

A projekt befejezésének napja: 2008. március 31.

PÉCS

PANNON TISZK létrehozása és működtetése a szakképzés hatékonyságának növelése érdekében

A támogatás összege: 681 897 450 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

Pécsen a Zipernowsky Károly Műszaki Szakközépiskola épületében, Pécs MJV Önkormányzata költségvetési intézményeként létesül egy térségi szakképző központ (Pannon TISZK). Célja: korszerű infrastruktúra biztosítása a térség gazdasága számára fontos magas színvonalú szakképzéshez. Az intézmény elsősorban Baranya megye együttműködést vállaló nyolc középfokú szakképző intézményének lesz az új típusú, moduláris, gyakorlatorientált képzéshez szükséges bázishelye (de a felnőtt- és továbbképzésre, a mesterképzésre, részben a felsőfokú szakképzésre is lehetőséget ad), és nyitott lesz a régió felé is.

FEJLESZTÉSI CÉLOK:

- 1.) Csúcstechnikával felszerelt tanműhelyek kialakítása a gépészet szakmacsoportra fókuszálva, a faipar, az elektronika, az informatika stb. moduljainak oktatását is lehetővé téve.
- 2.) Új kommunikációs és információs technológiák bevezetése.
- 3.) Többfunkciós terek oktatótermek létrehozása közösségi feladatokra.
- 4.) Akadálymentesített környezet kialakítása az esélyegyenlőség biztosítása érdekében.

A PROJEKT KONKRÉT CÉLJAI:

Olyan többcélú központi képzőhely létrehozása és működtetése, amelyben:

- költséghatékonyan biztosítható a csúcstechnológiával folytatott, gyakorlatorientált, moduláris szakmai képzés (az üzemi képzés funkcióját betöltő gyakorlatorientált, gazdasághoz közeli, modul rendszerű felkészítés is)
- korszerű, a kooperációt és a kompetenciafejlesztést preferáló pedagógiai módszertant alkalmaznak
- magas színvonalú, részben a tudatos pályaválasztást és pályakövetést, részben a hátrányos helyzetűek re-integrációját célzó közösségi feladatellátás valósítható meg
- az iskolarendszerű középfokú szak- és rész-szakképzésen túl, a felnőtt- és a továbbképzésre, a mesterképzésre, valamint a felsőfokú képzésbe való bekapcsolódásra is lehetőséget nyílik
- a mozgáskorlátozottak számára megfelelő hozzáférhetőség biztosításra kerül sor a képzési és közösségi terek használatához.

A cél érdekében tehát a képzőközpontban:

- gépészetre fókuszáló, de más szakmacsoportok (faipar, elektronika, informatika, kereskedelem, marketing) moduljaihoz is használható, csúcstechnológiával felszerelt tanműhelyeket,
- korszerű információs és kommunikációs technológiával felszerelt oktató- és közösségi termeket alakítanak ki, melyekkel az egész életen át tartó tanuláshoz is biztosítani lehet a feltételeket.

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. július 1.

A projekt befejezésének napja: 2007. december 31.

TATABÁNYA

Itt épül a Banki Donát TISZK központi képzőhelye.

A beruházás a „Térségi Integrált Szakképző Központ szakképzési fejlesztési programjának végrehajtása Tatabányán” című HEFOP-4.1.1 projekt támogatásával valósul meg.

A projekt a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében valósul meg. A támogatás összege: 711 000 000 Ft (2 788 000 euro).

Magyarország célja ér

Értékünk az ember

Humánforrás-fejlesztési Operatív Program

Az Európai Unió által társfinanszírozott projekt.

BÁNKI DONÁT TISZK

Kedvezményezett:
Banki Donát TISZK Kft.
Tatabánya, Reti út 1-5.
Tel: 06-34/309-017

Kivitelező:
E.R.T. Építőipari Fővállalkozó és Szerelőipari Kft.
Tatabánya, Fő út 1.
Tel: 06-34/309-944

Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) szakképzési fejlesztési programjának végrehajtása Tatabányán

www.bankitisk.hu

A támogatás összege: 711 000 000 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

A program közvetlen célkitűzése, hogy a kialakítandó TISZK-ben megfelelő fizikai környezet (csúcstechnológiával felszerelt és magas eszközkihasználtságot biztosító tanulási környezet) álljon rendelkezésre a gyakorlatorientált és moduláris képzéshez annak érdekében, hogy a korszerűbb szakképzési rendszer hozzájárulhasson a regionális különbségek mérsékléséhez és a megfogalmazott horizontális célkitűzések eléréséhez. A megfogalmazott konkrét célok eléréséhez járul hozzá a korszerű és transzparens projektmenedzsment tevékenységgel megvalósítandó fejlesztés, amelynek keretében: 21 darab pályázati célokhoz illeszkedő gyakorlati és elméleti képzést támogató oktatási hely és multifunkciós közösségi tér kerül felújításra nettó 2033 m² alapterületen, összesen egyidejűleg 260 fő befogadóképességgel.

Továbbá 1730 m² kapcsolódó alapterület kerül felújításra (öltözők, raktárak, stb.). A helyiségek méretezésénél törekedtek a többcélú hasznosítás szempontjának érvényesítésére, megfelelően az oktatás időben változó igényeinek; elvégzik a létrehozott helyiségek bútorozását, gépekkel és más taneszközökkel. Az IKT-eszközökkel való felszerelést; a pályázati felhívás által megfogalmazottak mentén fejlesztik a TISZK belső informatikai hálózatát; biztosítják az akadálymentes közlekedést a teljes fejlesztéssel érintett területen foglalkoztatott hallgatóik részére (szakterem, kiszolgáló helyiségek és vizesblokkok). A partnerek együttműködését a projekt keretében létrehozott e-szolgáltató központ moduljain keresztül biztosítják. Az e-szolgáltató központ biztosítja: a TISZK központban üzembe helyezett eszközök gyakorlatorientált pedagógus továbbképzési hátterét; a programban résztvevő iskolák tanulói számára a TISZK központban kialakított tanműhelyek eszközeinek kezeléséhez szükséges e-tanulási lehetőséget; a tanulói teljesítmény, szociális és szakmai kompetencia fejlődésének, valamint a tanulói motiváció mérésének eszközrendszerét.

A tanulók pályaeorientációjához, a tanulói és tanári pályatervezéshez és a karrier-tanácsadáshoz szükséges információs hátteret. A program megvalósítása során különös figyelmet fordítanak az esélyegyenlőségi (roma kisebbség, fogyatékkal élők, nők-férfiak) és környezeti fenntarthatósági szempontok maradéktalan érvényesítésére. A program megvalósítása során megvalósított disszeminációs tevékenység hozzájárul a pozitív minták széles körben való elterjesztéséhez.

NAGYON RÖVIDEN:

A HEFOP 4.1.1 projektben kialakítják a tatabányai TISZK központi képzőhelyét, beszerzik és felszerelik benne a csúcstechnikai berendezéseket, bútorokat. A technikát nyelvi laborokkal, informatika termekkel és szakmai könyvtárral egészítik ki.

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. október 1.

A projekt befejezésének napja: 2007. május 31.

VÁC

Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) Infrastrukturális kiépítése és feltételeinek javítása Vác városában

<http://www.tiszk.vac.hu>

A támogatás összege: 737 493 686 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

A projekt célja a közép magyarországi régió Vác kistérségében a pályakezdő fiatalok munkanélküliségének megelőzése érdekében a szakképzési rendszer olyan továbbfejlesztése Térségi Integrált Szakképző Központ létrehozásával, amely képes a folyamatosan változó, csúcstechnológiai és munkaerő-piaci igények költség-hatékony kielégítésére, valamint a tanulók lemorzsolódásának lényeges csökkentésére, az élethosszig való tanulás alapképességeinek megszerzésére.

A TISZK a legfejlettebb technológiával berendezett tanműhelyekben és laboratóriumában képes a munkaerőpiac igényei szerinti oktatásra. A nagysebességű hálózat kiépítésével a modulrendszerű oktatásban képes a csúcstechnológiai szimulációkra, és a pályaaorientációs számítógépes modellekkel kombinálva a tanácsadó rendszerrel valódi tanulási utakat ajánl a tanulóknak.

A PROJEKT KONKRÉT CÉLJAI:

KONKRÉT CÉL:

A projekt célja a közép-magyarországi régió Vác térségében (Vác, Göd, Gödöllő, Aszód) a pályakezdő fiatalok munkanélküliségének megelőzése érdekében a szakképzési rendszer olyan továbbfejlesztése Térségi Integrált Szakképző Központ beruházásával, amely képes a folyamatosan változó, csúcstechnológiai és munkaerő-piaci igények költség-hatékony kielégítésére, valamint a tanulók lemorzsolódásának lényeges csökkentésére, az élethosszig való tanulás alapképességeinek megszerzésére.

RÉSZLETESEN:

A TISZK intézményei alapfeladataikat a korábbinál hatékonyabb, költségkímélőbb módon lássák el, a kihasználtság általános javulásával. A létrejövő központi képzőhely kihasználtsága legalább 75%-os legyen. Az egyes tanműhelyeket több iskola tanulói használják, a központ váltson ki iskolai tanműhelyeket és lehetőleg épületek felszabadulására is kerüljön sor.

A szakképzést a modularizáció, a munkaerőpiaci igények beépítése és a csúcstechnológia bevezetése alapján végezzék.

A csúcstechnológiai tanműhelyekkel javítsák a tanulók munkaerőpiaci elhelyezkedésének esélyeit. A TISZK támogassa a vállalati gyakorlati képzés módszertani fejlesztését és illeszkedését az iskolák által végzett oktatáshoz.

Új szervezeti és működési modell jöjjön létre, amely alkalmas a szakképző intézmények együttműködésének fejlesztésére, s így valós tanulási utakat ajánljanak a tanulóknak, és ösztönözzék őket a környezettudatos magatartásra.

A projekt járuljon hozzá a tanulók lemorzsolódásának csökkentéséhez, különös tekintettel a roma tanulókra.

A projekt célja, hogy a TISZK létrehozásával erősítse a szakképzés és a gazdaság kapcsolatát, a felnőttképzésben előremutató szerepet játsszon, fejlessze a mesterképzést.

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. március 5.

A projekt befejezésének napja: 2008. március 5.

ZALAEGERSZEG

Térségi Integrált Szakképző Központ (TISZK) szakképzési fejlesztési programjának végrehajtása Zalaegerszegen

<http://www.tiszkzala.hu>

A támogatás összege: 714 604 895 Ft

A PROJEKT BEMUTATÁSA:

A program közvetlen célkitűzése, hogy a kialakítandó TISZK-ben megfelelő fizikai környezet (csúcstechnológiával felszerelt és magas eszközkihasználtságot biztosító tanulási környezet) álljon rendelkezésre a gyakorlatorientált és moduláris képzéshez annak érdekében, hogy a korszerűbb szakképzési rendszer hozzájárulhasson a regionális különbségek mérsékléséhez és a megfogalmazott horizontális célkitűzések eléréséhez. A megfogalmazott konkrét célok eléréséhez járul hozzá a korszerű és transzparens projektme-

nedzsminti tevékenységgel megvalósítandó fejlesztés, amelynek keretében.

45 darab pályázati célokhoz illeszkedő gyakorlati képzést támogató oktatási hely/multifunkciós közösségi tér kerül kialakításra nettó 1373 m² alapterületen, összesen egyidejűleg 230 fő befogadóképességgel; a helyiségek méretezésénél törekednek a többcélú hasznosítás szempontjának érvényesítésére, megfelelően az oktatás időben változó igényeinek.

Elvégezik a létrehozott helyiségek bútorozását, gépekkel és más taneszközökkel, illetve IKT-eszközökkel való felszerelését; a pályázati felhívás által megfogalmazottak mentén fejlesztik a TISZK belső informatikai hálózatát. Biztosítják az akadálymentes közlekedést a teljes fejlesztéssel érintett területen fogyatékkal élő hallgatóik részére (szaktermek, kiszolgáló helyiségek és vizesblokkok). A partnerek együttműködését a projekt keretében létrehozott e-szolgáltató központon moduljain keresztül biztosítják. Az e-szolgáltató központ biztosítja: a TISZK központban üzembe helyezett eszközök gyakorlatorientált pedagógus továbbképzési hátterét; a programban résztvevő iskolák tanulói számára a TISZK központban kialakított tanműhelyek eszközeinek kezeléséhez szükséges e-tanulási lehetőséget; a tanulói teljesítmény, szociális és szakmai kompetencia fejlődésének, valamint a tanulói motiváció mérésének eszközszerét.

A tanulók pályaaorientációjához és a tanulói és tanári pályatervezéshez, karrier-tanácsadáshoz szükséges információs hátteret.

A program megvalósítása során különös figyelmet fordítanak az esélyegyenlőségi (roma kisebbség, fogyatékkal élők, nők-férfiak) és környezeti fenntarthatósági szempontok maradéktalan érvényesítésére. A program megvalósítása során megvalósított disszeminációs tevékenység hozzájárul a pozitív minták széles körben való elterjesztéséhez.

A PROJEKT KONKRÉT CÉLJAI:

A program közvetlen célkitűzése, hogy a kialakítandó TISZK-ben megfelelő fizikai környezet (csúcstechnológiával felszerelt és magas eszközkihasználtságot biztosító tanulási környezet) álljon rendelkezésre a gyakorlatorientált és moduláris képzéshez annak érdekében, hogy a korszerűbb szakképzési rendszer hozzájárulhasson a regionális különbségek mérsékléséhez és a megfogalmazott horizontális célkitűzések eléréséhez.

A megfogalmazott konkrét célok eléréséhez járul hozzá a korszerű és transzparens projektmenedzsminti tevékenységgel megvalósítandó fejlesztés, amelynek keretében:

- 45 darab pályázati célokhoz illeszkedő gyakorlati képzést támogató oktatási hely/multifunkciós közösségi tér kerül felújításra nettó 1373 m² alapterületen, összesen egyidejűleg 230 fő befogadóképességgel;
- a helyiségek méretezésénél törekednek a többcélú hasznosítás szempontjának érvényesítésére, megfelelően az oktatás időben változó igényeinek;
- elvégezik a létrehozott helyiségek bútorozását és IKT-eszközökkel való felszerelését;
- a pályázati felhívás által megfogalmazottak mentén fejlesztik a TISZK belső informatikai hálózatát;
- biztosítjuk az akadálymentes közlekedést a teljes fejlesztéssel érintett területen fogyatékkal élő hallgatóik részére (szaktermek, kiszolgáló helyiségek és vizesblokkok) A program megvalósítása során különös figyelmet fordítanak az esélyegyenlőségi (roma kisebbség, fogyatékkal élők, nők-férfiak) és környezeti fenntarthatósági szempontok maradéktalan érvényesítésére. A program megvalósítása során megvalósított

disszeminációs tevékenység hozzájárul a pozitív minták széles körben való elterjesztéséhez.

A program előkészítését széles körű szakmai és fenntartói egyeztetési folyamat előzte meg, amely hozzájárult a valós igények meghatározásához és a TISZK keretében elérni kívánt célkitűzések leírásához.

A TISZK intézményi könnyebb megközelíthetőségét segíti elő a tervezett közös iskolabusz üzemeltetés. A TISZK központi épületét 2007 februárjában vehetik birtokba hallgatóik, ennek megfelelően az iskolabusz-program előkészítése során a következő menetrendet követjük:

- a) igényfelmérés az iskolabusz kapacitásainak meghatározása érdekében (2005. ősz);
- b) tantervi struktúra illesztése a költséghatékony üzemeltetés érdekében (2006. február);
- c) üzemeltetési koncepció szakmai véglegesítése és döntésre előterjesztése (2006. tavasz);
- d) fenntartói döntés a bevezetés formájáról (2006. ősz).

A projekt keretében kialakított e-szolgáltató központ segítségével biztosítani tudják több, mint 600 fő szaktanár és szakoktató gyakorlatorientált folyamatos továbbképzését.

Az iskolák szakmai munkája a mérés-értékelési funkción keresztül átláthatóbbá válnak, ezáltal csökkenthetővé válik a lemorzsolódás.

Az e-tanulási központban mind a laborok eszközeinek használatához egy 12-16 leckéből álló tanfolyami elektronikus tananyag készül el.

A mérés-értékelés szegmensben 10, a standard teszteknek megfelelő elektronikus tesztrendszer, kiértékelő rendszer és statisztikai alrendszer készül.

A pályaaorientációs szegmensben hét alrendszer készül, amelyek mindegyike 6-10 mérési, tájékoztatási pontot tartalmaz. Tehát összesen 42-70 elektronikus objektum készül el.

A projekt megvalósításának kezdőnapja: 2005. április 1.

A projekt befejezésének napja: 2007. május 30.

